

MAAILMA ON MEIDÄN

Tutkimus viittomakielentulkkiopiskelijoiden kansainväliseen
vaihtoon lähdön motivoivista ja estävistä tekijöistä

Maria Lundström ja Linda Smeets
Opinnäytetyö, kevät 2014
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Viittomakielen ja tulkkauksen koulutus
Viittomakielentulkki (AMK)

TIIVISTELMÄ

Lundström, Maria & Smeets, Linda. Maailma on meidän: Tutkimus viittomakielentulkkiopiskelijoiden kansainväliseen vaihtoon lähdön motivoivista ja estävistä tekijöistä. Kevät 2014, 64 s., 7 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Viittomakielen ja tulkkauksen koulutus, viittomakielentulkki (AMK).

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää tekijöitä, jotka motivoivat ja estävät Diakonia-ammattikorkeakoulun (Diak) viittomakielentulkkiopiskelijoita lähtemään ulkomaille vaihto-opiskelijaksi. Pyrkimyksenä oli myös selvittää, kuinka vaihtojaksosta saisi kiinnostavamman sekä vaihdossa olleiden kokemuksia ja ajatuksia vaihdon hyödyllisyydestä. Vaihto-opiskelijalla tarkoitetaan tässä tutkielmas- sa ulkomaille opiskelijavaihtoon tai työharjoitteluun lähtevää opiskelijaa.

Selvitys toteutettiin kyselytutkimuksena. Aineisto kerättiin Webropol-kyselyillä. Diakin tulkkiopiskelijoille lähetettiin kaksi erilaista kyselyä. Eri opetussuunnitelmasta johtuen kysely viimeisen vuoden opiskelijoille oli muotoiltu erilaiseksi kuin 1.–3. vuoden opiskelijoille. Kyselyissä kuitenkin selvitettiin samoja asioita. Diakista opiskeluaikana vaihto-opiskelijaksi lähteneille lähetettiin oma kysely.

Viittomakielentulkkiopiskelijoiden kysely lähetettiin 130 opiskelijalle ja vastauksia saatiin 64. Vastauksista käy ilmi, että suurimmat syyt harkita lähtöä ulkomaille vaihto-opiskelijaksi olivat seikkailunhalu ja kokemukset sekä kielitaidon kehittäminen. Estäviksi tekijöiksi nousivat taloudelliset syyt ja liialliset käytännön järjestelyt. Vastauksissa epäiltiin myös, ettei vaihtojaksosta saa riittävästi hyötyä työelämäänsä. Tulosten mukaan vaihtojaksosta saisi kiinnostavamman paremmalla tiedottamisella ja suuremmalla taloudellisella tuella.

Kysely vaihdossa olleille lähetettiin 18 vaihto-opiskelijalle ja vastauksia saatiin 11. Vastaukset osoittivat, että vaihtojaksosta saadut kokemukset vaikuttivat enemmän henkilökohtaiseen elämään kuin työelämään. Kaikki vaihdossa olleet suosittelevat vaihto-opiskelijaksi lähtöä, mutta vain osa mainitsi siitä olleen hyötyä työelämässä.

Asiasanat: vaihto-opiskelu, kansainvälisyys, viittomakielentulkki, kyselytutkimus

ABSTRACT

Lundström, Maria & Smeets, Linda. The world is ours: A study of sign language interpreter students' motivating and discouraging factors of studying abroad. 64 p., 7 appendices. Language: Finnish. Spring 2014.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Sign Language Interpretation. Degree: Bachelor of Humanities.

The object of this thesis was to study motivating and discouraging factors of studying abroad as an exchange student. The study was conducted among sign language interpreter students of Diaconia University of Applied Sciences. One aim was also to examine how students have benefitted from their exchange period and how to evoke more interest in the exchange program among the students.

The data was gathered from literature and by conducting three surveys. Two surveys were made among sign language interpreter students of Diaconia University of applied sciences and one survey among people who have been on exchange during their studies in Diaconia University of applied sciences.

The results indicate that the biggest motivating reasons for considering studying abroad were to obtain experiences and adventures and the chance to improve one's language skills. The discouraging factors were financial reasons, the amount of arrangements and doubt that exchange period will not benefit one's career. The exchange period would be more interesting if the students were informed better and there would be more financial support.

The survey results of students who have been on exchange indicate that the experiences of the exchange period have more effect on personal life than on working life. Student exchange is recommended by all students who have been on exchange but not as a career improving factor.

Key words: exchange student, international, Sign language interpreter, survey

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
2	VAIHTO-OPISKELU JA KANSAINVÄLISYYS	9
3	DIAKIN TURUN TOIMIPISTEEN VAIHTO-OHJELMAT.....	11
3.1	Erasmus-ohjelma	11
3.1.1	Erasmus-opiskelijavaihto.....	12
3.1.2	Erasmus-harjoittelu	12
3.2	Free mover -ohjelma.....	12
4	DIAKONIA-AMMATTIKORKEAKOULUN OPISKELIJAVAIHTO.....	14
4.1	Diakin viittomakielentulkkien opiskelijavaihto.....	14
4.2	Viittomakielentulkkien vaihtokohteet	15
4.2.1	Ruotsi	16
4.2.2	Irlanti	16
4.2.3	Ghana	16
4.2.4	Hollanti	17
4.2.5	Viro.....	17
4.2.6	Englanti	17
4.3	Diakin vaihtoprosessi.....	17
5	VAIHTO-OPISKELUN RAHOITUS	20
5.1	Erasmus-apuraha	20
5.1.1	Apuraha Erasmus-opiskelijavaihtoon	20
5.1.2	Apuraha Erasmus-harjoitteluun	21
5.2	Diakin apuraha.....	21
5.3	Kelan tuki	21
5.4	Muut apurahat.....	22
6	TUTKIMUSMENETELMÄN VALINTA JA TOTEUTUS	23
6.1	Kysely Diakonia-ammattikorkeakoulun tulkkioiskelijoille	23

6.2	Kysely vaihdossa olleille	24
7	TULKKIOPISKELIJOIDEN KYSELYN TULOKSET	26
7.1	Motivoivat tekijät lähteä vaihto-opiskelijaksi.....	26
7.1.1	Seikkailunhalu ja kokemukset	27
7.1.2	Kielitaito.....	28
7.1.3	Once in a life time -tilaisuus ja maailmankuvan avartaminen	29
7.1.4	Muut syyt.....	29
7.2	Vaihdon estävät tekijät.....	29
7.2.1	Käytännön järjestelyt.....	30
7.2.2	Taloudelliset syyt.....	31
7.2.3	Hyödyllisyys työelämään	31
7.2.4	Perhe- ja parisuhdesyyt.....	32
7.2.5	Opinnot eivät ole edenneet tarpeeksi	32
7.2.6	Vaihtoajan pituus ja kohteet	33
7.3	Vaihdon kiinnostavuuden lisääminen.....	34
7.3.1	Tiedottaminen	34
7.3.2	Suurempi taloudellinen tuki	36
8	VAIHDOSSA OLLEIDEN KYSELYN TULOKSET	37
8.1	Motivoivat tekijät	37
8.2	Käytännön järjestelyt.....	38
8.3	Vaihdon odotukset ja kokemukset sekä niiden kohtaaminen.....	39
8.4	Vaihdon hyödyt ja haitat.....	40
8.5	Vaihto-opiskelun suosittelu	42
9	POHDINTA	44
	LÄHTEET	47
	LIITE 1: PERUSTIETOA DIAKIN KANSAINVÄLISESTÄ HARJOITTELUSTA..	52
	LIITE 2: KANSAINVÄLISEN VAIHDON KALENTERI	53

LIITE 3: KYSELY 1.-3. VUOSIKURSSIN OPISKELIJOILLE	56
LIITE 4: KYSELY 4. VUOSIKURSSIN OPISKELIJOILLE	58
LIITE 5: KYSELY VAIHDOSSA OLLLEILLE	60
LIITE 6: MOTIVOIVIEN TEKIJÖIDEN VASTAUKSET	61
LIITE 7: ESTÄVIEN TEKIJÖIDEN VASTAUKSET	63

1 JOHDANTO

Halusimme paneutua opinnäytetyössämme vaihto-opiskeluun, koska nykyajan yhteiskunnassa arvostetaan kansainvälistä yhteistyötä ja monikulttuurista osaamista. Tämän vuoksi kansainvälisyys kuuluu olennaisesti moneen ammattiin, mutta varsinkin tulkkausalaan, jossa tulkki toimii kahden kielen ja kulttuurin välittäjänä. Vaikka viittomakielen tulkilla ja asiakkaila on yleensä sama kansalaisuus, se ei estä tulkkia saamasta kansainvälisiä työtehtäviä. Tulkki voi saada tilauksen ulkomaille tai asiakkaakseen maahanmuuttajakuoron, jolloin eri kulttuurien ja viittomakielien tuntemuksesta voi olla hyötyä.

Vaihto-opiskeluaiheemme kiinnosti meitä myös siksi, että neljännen vuosikursin syksyllä toinen meistä oli vaihto-opiskelijana Ruotsissa ja toinen työharjoittelussa Ghanassa. Halusimme hyödyntää vaihtoprosessista saamiamme kokemuksia opinnäytetyössämme. Rajasimme aiheemme käsittelemään opiskelijoiden vaihtoon lähdön motivoivia ja estäviä tekijöitä, sillä Diakonia-ammattikorkeakoulun (Diak) viittomakielentulkin koulutusohjelmastamme poikkeuksellisen harva valitsee viimeisenä vuonna vaihtoehtoisiksi ammattiopinnoiksi Monikulttuurisuus ja projektit -kokonaisuuden. Meitä kiinnosti tietää, mistä tämä johtuu, sillä itse koimme vaihto-oppilaaksi lähtemisen mielenkiintoisena ja jännittävänä vaihtoehtona, jonka ehdottomasti halusimme kokea.

Tutkimuksen avulla tahdoimme myös selvittää, miten oppilaitos voisi tehdä vaihto-ohjelmasta houkuttelevamman. Voisiko Diakin Turun toimipiste esimerkiksi laajemman tiedottamisen, vaihtokohteiden lisäämisen tai vaihtoajan muuttamisen avulla lisätä vaihtoon hakijoiden määrää? Aihetta on myös tutkittu alaltamme varsin vähän, joten koimme, että aihe on ajankohtainen.

Lähetimme Webropol-kyselyn Diakin viittomakielentulkikoulutuksen 1.–4. vuosikurssin opiskelijoille sekä kaikille Diakin viittomakielentulkkauskoulutusohjelman kautta vaihdossa olleille. Halusimme sisällyttää tutkimukseemme myös vaihdossa olleiden tulkkien kokemukset, koska oma vaihtoprosessimme lähti käyntiin hitaasti ja eteni hiukan ongelmallisesti. Tarkoituksenamme oli kartoittaa,

kuinka vaihtoon lähtijöiden käytännön järjestelyt sujuivat ja saivatko he vaihtoprosessissa riittävästi tukea oppilaitokselta. Tietysti meitä kiinnosti myös, mitä vaikutusta vaihdolla on ollut heidän työelämäänsä sekä henkiseen kasvuunsa.

2 VAIHTO-OPISKELU JA KANSAINVÄLISYYS

Opiskelijavaihdon tavoitteena on laajentaa maiden välistä yhteistyötä ja kansainvälistää opiskelijoita. Vaihto-ohjelma tukee myös korkeakoulujen ja työelämän välistä yhteistyötä ja liikkuvuutta. Yleisesti koulutuksien päämääränä on antaa opiskelijalle ne tiedot ja taidot, joita hän tulee tarvitsemaan työelämässä. Työelämä muuttuu jatkuvasti ja myös kansainvälistyy ja siksi Suomen korkeakoulupolitiikassa halutaan tukea ja kannustaa opiskelijoita lähtemään opiskelijavaihtoon, sillä näin opiskelijat saavat pätevyyttä ja valmiutta kansainvälistyville työmarkkinoille. (Garam 2000, 12.) Kun puhumme opinnäytetyössämme vaihtoon tai vaihto-opiskelijaksi lähdöstä, tarkoitamme koulutusohjelmamme kautta ulkomaille vaihtoon sekä kansainväliseen työharjoitteluun lähteviä opiskelijoita.

Wreber ja Björk (2006, 15) ovat selvityksessään etsineet syitä siihen, miksi vaihtoon lähdetään. Syitä on monia. Esimerkiksi alaa tai ainetta lähdetään opiskelemaan ulkomaille, koska sitä ei ole tai sitä ei päässyt opiskelemaan Suomessa. Ulkomailla opiskelu voi myös olla halvempaa tai opiskelijat haluavat parantaa, kehittää ja laajentaa kielitaitoaan. Wreber ja Björk huomasivat myös opiskelijoiden toivovan, että heillä on vaihto-opiskelunsa ansiosta parempi mahdollisuus saada tulevaisuudessa töitä tai työskennellä ulkomailla. Wreber ja Björk toteavat selvityksessään monien lähtevän ulkomaille hakemaan elämyksiä ja seikkailuja sekä kulttuuria ja kokemuksia.

Suomesta suoritettavasta tutkinnosta osan voi suorittaa ulkomailla (maailmale.net 2012) ja Suomen korkeakouluista lähteekin vuosittain lähes kymmenentuhatta vaihto-opiskelijaa maailmalle (Garam 2013, 4). Useimmiten opiskelijat lähtevät vaihtoon vaihto-ohjelman kautta, omatoimisesti tai oppilaitoksen järjestämien vaihtosopimusten kautta. Korkeakoulut voivat tehdä omia vaihtosopimuksia ulkomaisten korkeakoulujen kanssa tai sopimukset voivat pohjautua kansainvälisiin opiskelijavaihto-ohjelmiin, esimerkiksi Erasmusseen. Korkeakoulujen omat sopimukset solmitaan erityisesti Euroopan ulkopuolisten oppilaitosten kanssa. Jos opiskelija haluaa lähteä vaihtoon, tulee hänen hakea paikkaa oman korkeakoulun kautta. Vaihto-opiskelijan ei tarvitse maksaa kohdemaassa

lukukausimaksuja. Opiskelija saa vaihto-opintoihinsa apurahaa esimerkiksi korkeakoulun tai vaihto-ohjelman kautta. (maailmalle.net 2012; maailmalle.net 2014a; opiskeleulkomaille.fi i.a.)

Korkeakoulun kautta voi lähteä myös harjoitteluun ulkomaille. Pääasiallisesti opiskelija itse etsii harjoittelupaikan, mutta oppilaitos voi myös avustaa paikan löytämisessä. (Cimo 2014a.) Esimerkiksi vuonna 2012 yliopisto-opiskelijoista 14 % ja ammattikorkeakouluopiskelijoista 40 % lähti harjoitteluvaihtoon (Garam 2013, 4).

Vuonna 2012 Suomen korkeakouluista lähti 10 014 opiskelijaa vähintään kolmen kuukauden mittaiselle vaihtojaksolle. Yliopistoista lähti 5163 opiskelijaa ja ammattikorkeakouluista 4851 opiskelijaa. Ulkomaille lähtevien opiskelijoiden määrä on ollut tasaisessa kasvussa vuodesta 2000 lähtien. Määrä on kasvanut 45 % vuodesta 2000. (Garam 2013, 4, 10.)

Tavoitteena on, että ulkomaille suoritettujen opintojen opintopisteet hyväksytään täysimääräisinä osaksi kotimaassa suoritettavaa tutkintoa. Jos opiskelija lähtee opiskelemaan johonkin ei-englanninkieliseen maahan, on hänen mahdollista ja suotavaa osallistua kyseisen kielen kursseille, jolloin sopeutuminen on hiukan helpompaa. (opiskeleulkomaille.fi i.a.)

3 DIAKIN TURUN TOIMIPISTEEN VAIHTO-OHJELMAT

Vaihto-opiskelijaksi lähteminen eri vaihto-ohjelmien kautta on turvallinen ja helppo tapa lähteä suorittamaan opintoja ulkomaille (opiskeleulkomailla.fi i.a). Kuten aiemmin jo mainitsimme, korkeakouluilla voi olla kansainvälisten opiskelijavaihto-ohjelmien kanssa vaihtosopimus tai oppilaitoksella voi olla myös omia sopimuksia ulkomaisten korkeakoulujen kanssa (maailmalle.net 2014b). Euroopan unionin Erasmus-ohjelma on suurin Suomesta lähtevien ja Suomeen tulevien vaihto-ohjelma. Yli kolmen kuukauden mittaisista vaihtojaksoista 66 % kohdistuu Eurooppaan ja 81 % Suomeen suuntaavista vaihto-opiskelijoista tulee muualta Euroopasta. (Garam 2013, 8.) Opiskelija voi myös järjestää opiskelupaikkansa ulkomailta itse, näitä opiskelijavaihtoja kutsutaan Free mover -vaihtoiksi. Tällöin opiskelija etsii opiskelupaikan ja maksaa mahdollisen lukukausimaksun. (maailmalle.net 2013.)

3.1 Erasmus-ohjelma

Erasmus-ohjelma on eurooppalaisille opiskelijoille suunnattu vaihto-ohjelma, joka aloitti toimintansa vuonna 1987 ja joka on ollut vuodesta 2007 osa Euroopan unionin Elinikäisen oppimisen ohjelmaa (International exchange erasmus student network i.a). Suomi liittyi Erasmus-ohjelmaan vuonna 1991 (Garam 2000, 7), ja tällä hetkellä Erasmus-ohjelmassa on mukana 33 maata (europa.eu 2013a). Ohjelma tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden lähteä opiskelijavaihtoon tai työharjoitteluun toiseen Euroopan maahan kolmesta kahteentoista kuukauteen ja vuosittain 230 000 opiskelijaa hyödyntää tämän mahdollisuuden. (europa.eu 2013a; International exchange erasmus student network i.a.; maailmalle.net 2014a.)

Erasmus-ohjelman tavoitteina on edistää ja lisätä liikkuvuutta Euroopassa ja korkeakoulujen välistä yhteistyötä sekä yhteistyötä työelämän kanssa. Korkeakoululta edellytetään Erasmus-peruskirjaa, jotta se voi ottaa osaa vaihto-ohjelmaan. Korkeakoulujen opiskelijat, opettajat ja muu henkilökunta sekä yri-

tykset ja muut työelämän organisaatiot ja niiden henkilökunta voivat osallistua Erasmus-ohjelmaan. (Cimo 2014b.)

3.1.1 Erasmus-opiskelijavaihto

Kaikkien korkeakoulujen alojen perustutkintojen ja jatkotutkintojen opiskelijat voivat lähteä Erasmus-kautta opiskelijavaihtoon, kun heillä on vähintään yhden lukuvuoden opinnot suoritettuna. Korkeakoulut valitsevat itse vaihto-opiskelijoiksi pääsevät opiskelijat, ja opiskelija tekee ennen vaihtoa opintosuunnitelman (Learning agreement), jossa hän selvittää ulkomailla suoritettavat opinnot. Vaihdoissa suoritettavat opinnot luetaan yleensä hyväksi kotimaan tutkintoon, mutta korkeakoulu päättää opintojen vastaavuudesta vasta vaihdon jälkeen. (Cimo 2014a; maailmalle.net 2012.)

3.1.2 Erasmus-harjoittelu

Kaikki korkeakoulujen opiskelijat voivat yhden lukuvuoden opintojen jälkeen lähteä suorittamaan opintoihin liittyvää työharjoittelua Erasmus-kautta. Erasmus-harjoittelupaikaksi sopii toisessa Erasmus-ohjelmaan osallistuvassa maassa sijaitseva yritys tai julkinen organisaatio. Opiskelija voi suorittaa harjoittelunsa myös korkeakoulussa, jolloin harjoittelupaikkana voi olla esimerkiksi laboratorio tai kirjasto. Ennen Erasmus-harjoittelun alkua laaditaan harjoittelusopimus (Training Agreement). Kaikki kolme osapuolta hyväksyvät sopimuksen: opiskelija, lähettävä korkeakoulu ja vastaanottava organisaatio. Harjoittelusopimukseen kirjataan harjoittelijan työtehtävät, harjoitteluohjelma, tavoitteet ja harjoittelun arviointi. (Cimo 2014a; maailmalle.net 2014a.)

3.2 Free mover -ohjelma

Opiskelija voi lähteä itsenäisesti vaihtoon, jos oman korkeakoulun opiskelijavaihto-ohjelmasta ei löydy tai hän ei saa sopivaa ulkomaista opiskelupaikkaa.

Hakiessaan vaihtopaikkaa omatoimisesti Euroopan Unioni määrittelee opiskelijan Free moveriksi. Free mover -vaihto-opiskelijoita koskevat samat opinto-suunnitelmaan ja opintojen hyväksilukuun liittyvät säännöt, kuin muitakin saman korkeakoulun vaihto-opiskelijaksi lähtijöitä. Opiskelijan lähtiessä vaihtoon tämän ohjelman kautta, hän on vastuussa mahdollisista lukukausimaksuista sekä kaikista oleskelu- ja opiskelukustannuksista. (Free Mover Opiskelijavaihto i.a.)

4 DIAKONIA-AMMATTIKORKEAKOULUN OPISKELIJAVAIHTO

Kaikkien Diakin opiskelijoiden on mahdollista lähteä ulkomaanjaksolle opiskelemaan tai harjoitteluun. Kansainvälinen opintojakso on myös mahdollista suorittaa monikulttuurisessa ympäristössä Suomessa, esimerkiksi pakolaishuoneistossa tai osallistumalla vieraskieliseen opintokokonaisuuteen. Kansainväliselle opintojaksolle voi lähteä aikaisintaan toisena opiskeluvuotena. Diakista voi lähteä vaihtoon Eurooppaan kappaleessa 3.1 mainitun Erasmus-ohjelman kautta, kaukomaihin Diakin omien kahdenvälisen vaihtosopimuksien kautta tai Free moverina. (Diakonia-ammattikorkeakoulu i.a.a; Liite 1; Liite 2.)

Yleisesti vaihtokohteisiin haetaan vuotta aiemmin ja puolivuositain voi hakea täydennyskoulutusta kautta, jos paikkoja on vielä jäljellä (Liite 1), mutta viittomakielen tulkkiopiskelijat hakevat vaihto-opiskelijaksi puolta vuotta aiemmin (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010, 37). Vaihtoon haetaan Mobility Online -ohjelman kautta, jossa tehdään suurin osa vaihtojärjestelyistä (Liite 2).

Diakin kansainvälisen opiskelun tavoitteita ovat muun muassa opiskelijan ammatillisen ja persoonallisen kasvun tukeminen, monikulttuurisessa toimintaympäristössä tarvittavien valmiuksien lisääminen, työllistymismahdollisuuksien monipuolistuminen, ammattietiikkaan liittyvien arvojen, kuten suvaitsevaisuuden ja oikeudenmukaisuuden, syventäminen sekä oman koulutusohjelman toimintamallien ja kulttuurisidonnaisuuden ymmärtäminen. (Liite 1.)

4.1 Diakin viittomakielentulkkien opiskelijavaihto

Diakonia-ammattikorkeakoulun Turun toimipisteestä, viittomakielentulkien koulutusohjelmasta, voidaan lähteä vaihtoon viimeisenä opiskeluvuotena. Vaihtoehtoisista opinnoista voi valita joko Tulkkauksen eri asiakasryhmille, pedagogiset opinnot tai Monikulttuurisuus ja projektit -kokonaisuuden, joka tässä tapauksessa tarkoittaa vaihtoon lähtemistä. (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010, 37.)

Uudessa opetussuunnitelmassa, joka on otettu käyttöön vuonna 2011, vaihto-opiskelijaksi lähteminen tapahtuu myös neljännen vuoden syksyllä. Opiskelija voi valita jonkun korkeakoulun tarjoaman syventävien opintojen kokonaisuuden tai syventää taitojaan kansainvälisessä vaihdossa. Opiskelijan tulee suorittaa syventävät opinnot siinä vaihtoehtoisten opintojen haarassa (kielten välinen tulkkaus tai kielensisäinen tulkkaus), jonka hän on valinnut. Syventävät opinnot ovat 18 opintopisteen kokonaisuus, jonka lisäksi vaihdossa voi suorittaa esimerkiksi projektiointoja, jos ne ovat tarkoituksenmukaisia. (Raija Roslöf, henkilökohtainen tiedonanto 6.6.2013.)

4.2 Viittomakielentulkkien vaihtokohteet

Turun toimipiste tekee yhteistyötä Ruotsin, Irlannin, Ghanan, Hollannin ja Viron vaihtokohteiden kanssa (Diakonia-ammattikorkeakoulu i.a.b). Koulutusohjelmastamme yksikään opiskelija ei ole vielä lähtenyt Hollantiin tai Viroon, kuten alla olevasta taulukosta voi nähdä. Aiemmin Diakista on lähtenyt opiskelijoita myös Bristolin yliopistoon Englantiin, mutta nykyään yhteistyötä ei enää ole (Raija Roslöf, henkilökohtainen tiedonanto 26.3.2014).

TAULUKKO 1. Vaihtoon lähtijät ja kohteet vuosittain. Raija Roslöf, henkilökohtainen tiedonanto 3.10.2013

	Bristol	Dublin	Ghana	Fellingsbro	oma kohde	yhteensä
2002	1					1
2003	1					1
2004						
2005						
2006	1					1
2007			2	1		3
2008			2		1 (Sisilia)	3
2009		1				1
2010		3				3
2011	2	1				3
2012			3	1		4
2013		1	2	1		4
yhteensä	5	6	9	3	1	24

4.2.1 Ruotsi

Opiskelija lähtee Ruotsiin Erasmus-harjoittelun kautta, jolloin hän tekee harjoittelusopimuksen (Training Agreement), jossa sovitaan vaihdon sisällöstä. Opiskelija opiskelee Fellingsbro folkhögskolanissa opistotasoisessa viittomakielen tulkikoulutuksessa. Opiskelija aloittaa ensimmäisen vuoden opiskelijoiden kanssa ja voi edetä eri tasoille. Lukujärjestykseen kuuluu viittomakielenopintoja, ruotsinkieltä, kurssi kuurojen kulttuurista ja yhteiskuntaoppia. (Maria Lundström, henkilökohtainen tiedonanto 15.3.2014.)

4.2.2 Irlanti

Irlantiin lähdetään Erasmus-opiskelijavaihdon kautta. Opiskelija opiskelee Trinity College Dublin (TCD) yliopistossa, Center for Deaf Studies -yksikössä. Opiskelija valitsee kurssinsa itse ja tekee opintosuunnitelman (Learning Agreement). Opinnot koostuvat viittomakielenkursseista, kielenomaksumisen kursseista sekä muutamista kuurouteen liittyvistä kursseista. (Carita Ajanti, henkilökohtainen tiedonanto 10.3.2014.)

4.2.3 Ghana

Ghanassa on suoritettu harjoitteluja Armon päiväkodissa (House of Grace, school for deaf), Mampongien kuurojen koulussa sekä Mampongien kuurojen lukiossa. Muutama opiskelija on myös ollut parin viikon vierailulla Denun erityiskoulussa. Opiskelijan tehtävät kouluissa ovat hyvinkin vaihtelevia, esimerkiksi opettajien avustaminen, aktiviteettien järjestäminen ja osallistuminen oppitunneille. (Raija Roslöf, henkilökohtainen tiedonanto, 26.3.2014.)

4.2.4 Hollanti

Hollantiin lähdetään Erasmus-opiskelijavaihdon kautta. Hollannissa opiskellaan Hogeschool Utrecht -ammattikorkeakoulussa. Hogeschool Utrecht on ainoa viittomakielen tulkkauksen ja opetuksen koulutusohjelmia tarjoava korkeakoulu Hollannissa. Opiskelija voi suorittaa tulkkauksen ja pedagogiikan opintoja. Opetus tapahtuu hollanniksi ja hollannin viittomakielellä, joten opiskelijalta vaaditaan hollannin kielen osaamista. (Diakonia-ammattikorkeakoulu i.a.b.; Hogeschool Utrecht i.a.)

4.2.5 Viro

Opiskelija suorittaa vaihtojakson Erasmus-opiskelijavaihdon kautta Tarton korkeakoulussa, jossa opiskelu tapahtuu englannin ja suomen kielellä (Diakonia-ammattikorkeakoulu i.a.b). Opinnot sisältävät esimerkiksi viron viittomakielen opiskelua, kuurojen ja kuulevien kulttuuriin ja viittomakielen tulkin ammattirooliin liittyviä kursseja (University of Tartu Faculty of Social Sciences and Education i.a.).

4.2.6 Englanti

Diakilla ja Bristolin yliopiston tulkikoulutuksella oli suora sopimus Erasmus-vaihdosta oppilaitosten välillä. Opiskelijat pystyivät valitsemaan yleisesti kuurouteen, viittomakielisyyteen, kuurojen kulttuuriin ja yhteisöön liittyviä teoreettisia opintoja ja brittiläiseen viittomakieleen (BSL) ja kääntämiseen ja tulkkaukseen liittyviä kursseja. (Jenni Laine, henkilökohtainen tiedonanto 14.3.2014.)

4.3 Diakin vaihtoprosessi

Vaihto-opiskelijaksi hakeminen alkaa kohteen ja tavoitteiden miettimisellä. On tärkeää, että opiskelijan tavoitteet ja vaihtokohteen sisältö kohtaavat. Vaihto-opiskelijaksi hakevan terveydellinen tila tulee ottaa huomioon jo valintaproses-

sisä, vaikkakaan se ei saa estää vaihtoon lähtöä. Opiskelija rekisteröityy Mobility Online -hakuportaaliin, jonka kautta kaikki vaihtoon liittyvät asiat hoidetaan. Kaikki hakuajan sisällä hakeneet opiskelijat ovat samassa asemassa. Ei ole väliä, hakeeko opiskelija hakuajan alussa vai lopussa vaihto-opiskelijaksi. Opiskelijan tulee tutustua hakukohteisiin ja valita kolme kohdetta, jotka häntä kiinnostavat. Jos opiskelija on ajatellut lähtevänsä vaihto-opiskelijaksi ja suorittavansa teoria-opintoja, tulee hänen suunnitella opintonsa vaihtokohteessa. (Diakonia-ammattikorkeakoulu i.a.c.)

Diakissa Free mover -vaihto-opiskelijaksi haetaan normaalin hakuprosessin kautta kuten muihinkin vaihto-ohjelmiin. Free mover -vaihto-opiskelija huolehtii kaikista vaihtokohteen järjestämiseen liittyvistä tehtävistä. Opiskelija lähettää vaihtokohteeseen tiedot vaihdon tavoitteista ja tarvittavat lomakkeet. Omalle korkeakoululle tulee taas toimittaa kaikki tiedot vaihtokohteesta ja siellä suoritettavista opinnoista, harjoitteluvastaavan yhteystiedot ja asema kyseisessä organisaatiossa sekä tieto mahdollisesta ohjauskokemuksesta ja kohteen asumisjärjestelyistä. (Diakonia-ammattikorkeakoulu i.a.d.)

Ennen vaihtohakemuksen viemistä eteenpäin opiskelijan tulee täyttää kansainvälisen vaihdon opiskelijavalinnan ehdot. Hänellä tulee olla esimerkiksi riittävä terveys ja kielitaito tai ainakin halukkuus opiskella maan kieltä. Hakijalla ei saa olla keskenäisiä opintoja ja hänen tulee toimia aktiivisena osapuolena vaihtopaikkaa hakiessa. Kun hakija on palauttanut hakulomakkeensa, tulee hänen varata valintahaastatteluaika ja sisällyttää vaihtojakso henkilökohtaiseen opetussuunnitelmaansa. Valintahaastattelun jälkeen opiskelija saa sähköpostitse hyväksymisilmoituksen. (Diakonia-ammattikorkeakoulu i.a.c.)

Diakilla on myös kansainvälisen opiskelijavaihdon valmennusohjelma, joka on kokonaisuudeltaan kolme opintopistettä. Valmennus järjestetään, jotta opiskelija ymmärtää, mitä hän voi odottaa vaihdolta. Valmennuksen ansiosta opiskelija pääsee kohdemaassa ammatillisiin opintoihin nopeammin kiinni ja sopeutumisen pitäisi olla nopeampaa. Valmennus toteutuu virtuaalikurssina, joka sisältää kolme kirjallista tehtävää. Kaksi tehtävää, tutustuminen kohdemaahan ja itsensä

esittely -kirje, tehdään ennen vaihtoa ja vaihtoraportti vaihdon jälkeen. (Kyösti Voima, henkilökohtainen tiedonanto 4.3.2014.)

Valmennusohjelmaan sisältyy myös kolme lähipäivää. Tällä hetkellä lähipäivät järjestetään vain Helsingissä, mutta tulevaisuudessa lähipäivät haluttaisiin järjestää ympäri Suomea. Lähipäivinä vaihtoon lähteviä opiskelijoita opastetaan paperien täyttämässä: kuinka esimerkiksi opintotuki-, viisumi- ja oleskelulomakkeet hoidetaan. Opiskelijat saavat myös enemmän tietoa terveyteen, turvallisuuteen ja kulttuureihin liittyvistä asioista. Erasmus-vaihtoon lähtijät sekä kaukohteisiin lähtijät jaetaan eri ryhmiin, jolloin opiskelijat saavat keskitetympää ohjausta. Kun opiskelija palaa vaihdosta, osallistuu hän vielä reflektointikeskusteluun, jossa puretaan vaihdosta saadut kokemukset. Opiskelija saa kertoa vapaasti kokemistaan ja ammatillisesti oppimistaan asioista. (Kyösti Voima, henkilökohtainen tiedonanto 4.3.2014.)

5 VAIHTO-OPISKELUN RAHOITUS

Vaihto-opiskelun voi rahoittaa esimerkiksi Kelan opintotuella tai muilla apurahoilla. Apurahoilla tarkoitetaan esimerkiksi oppilaitoksen myöntämiä matkapurahoja, vaihto-ohjelman stipendejä sekä muita, esimerkiksi yksityisten säätiöiden ja järjestöjen jakamia apurahoja ja stipendejä sekä kaupunkien ja kuntien myöntämiä opintostipendejä. Vaihto-ohjelmien myöntämien apurahojen tarkoitus on tukea matkojen maksamisessa tai korvata ylimääräisiä kuluja, jotka aiheutuvat ulkomailla opiskelusta. (Myllykoski 1997, 57, 60.)

5.1 Erasmus-apuraha

Lähtiessä Erasmus-opiskelijavaihtoon tai Erasmus-harjoitteluun voi korkeakoulun kautta hakea tukea ulkomaan opiskelujaksoon. Kuukausittainen apuraha riippuu vastaanottajamaasta ja liikkuvuustyypistä. Esimerkiksi työharjoitteluihin on yleensä myönnetty suurempia apurahoja kuin opintojaksoihin. Lukuvuonna 2013–2014 Erasmus-apurahan suuruus oli keskiarvoltaan noin 250 € per kuukausi, vaihdellen maasta riippuen 133–653 €. Erasmus-apuraha määräytyy lopullisesti toteutuneen vaihdon keston perusteella. (europa.eu 2013b.)

5.1.1 Apuraha Erasmus-opiskelijavaihtoon

Apurahalla halutaan tukea opiskelijaa matkakustannuksissa sekä elinkustannusten erojen tasoittamisessa. Erasmus-opiskelijavaihtoon lähdettäessä apuraha maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäinen erä maksetaan viimeistään kuukautta ennen vaihtoon lähtöä ja toinen erä palaamisen jälkeen, kun opiskelija on palauttanut todistuksen vaihdon kestosta, allekirjoitetun Learning Agreement -lomakkeen ja matkakertomuksen. Apurahan saavat kaikki, jotka ovat hyväksytty ohjelmaan ja jotka ovat täyttäneet ja allekirjoittaneet apurahan maksatussopimuksen. (Tampereen yliopisto 2013.)

5.1.2 Apuraha Erasmus-harjoitteluun

Apuraha kattaa osan harjoittelun aiheuttamista kustannuksista. Harjoittelujakson kesto ja mahdollinen palkkaus määrittävät apurahan määrän. Apuraha on myös korkeakoulukohtainen. Apurahasopimus (Placement Agreement) tehdään aina, kun lähdetään harjoittelijavaihtoon. Sopimuksen allekirjoittavat opiskelija sekä lähettävä korkeakoulu. Sopimuksessa tulevat esiin apurahan suuruus, harjoittelun kesto ja maksuehdot. (maailmalle.net 2014a.) Diakin opiskelijat saavat keväällä 2014 Erasmus-harjoitteluapurahaa 1000 euroa vaihdon kestäessä kolme kuukautta. Jos vaihtoaika on pidempi, on opiskelijalla mahdollisuus saada suurempi apuraha. (Diakonia-ammattikorkeakoulu i.a.a.)

5.2 Diakin apuraha

Diak myöntää kansainväliseen vaihtoon lähteville opiskelijoille apurahan, jonka suuruus riippuu vaihto-ohjelmasta. Aasiaan ja Afrikkaan lähtevät opiskelijat saavat Diakin apurahan, sillä näihin maanosiin suuntautuvat vaihdot tehdään kahdenvälisillä vaihtosopimuksilla. Jos opiskelija lähtee vaihtoon Diakin hanke-toiminnan kautta, saa opiskelija hankekohtaisen apurahan Diakin apurahan sijaan. Apurahaa haetaan Mobility Onlinen kautta (Liite 2.) Kevätlukukaudella 2014 Diakin apuraha oli vähintään kolme kuukautta kestävästä vaihdosta 850 euroa (Diakonia-ammattikorkeakoulu i.a.b).

5.3 Kelan tuki

Kelalta voi hakea tukea ulkomailla suoritettaviin opintoihin tai harjoitteluun. Ulkomailla suoritettujen opintojen tulee olla hyväksiluettuja Suomessa suoritettavaan tutkintoon. Opintorahan suuruus on sama kuin Suomessa opiskelevalla ja asumislisä on useimmissa tapauksissa 210 euroa kuukaudessa. Valtio takaa vaihdossa olijalle 600 euroa kuukaudessa opintolainaa. (Kela 2012.)

5.4 Muut apurahat

Muita tapoja saada rahoitusta vaihto-opiskeluihinsa on hakea apurahaa tai stipendiä eri säätiöiden ja rahastojen kautta. Esimerkiksi avustusta voi hakea oman opintoalan säätiöistä ja kulttuuri- tai maakuntarahastoista. Apurahaa voi myös hakea kansainvälisyyttä ja vaihto-opiskelua tukevista säätiöistä. Säätiöiden apurahat koostuvat useimmiten vapaaehtoisista lahjoituksista. Lisäksi kunnat, opiskelijajärjestöt sekä yritykset saattavat myöntää apurahoja. (Asia Exchange i.a.) Myös Suomen Viittomakielen Tulkit ry:n kautta opiskelijajäsenet voivat hakea apurahaa (Suomen Viittomakielen Tulkit ry, 2014).

6 TUTKIMUSMENETELMÄN VALINTA JA TOTEUTUS

Tutkielmassamme on käytetty kvantitatiivista ja kvalitatiivista menetelmää. Meillä on hypoteesi vaihtoa estävistä ja motivoivista tekijöistä. Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara (2009, 140–164) toteavat, että hypoteesien esittäminen kuuluu keskeisesti kvantitatiiviseen tutkimukseen. Tutkimuksessamme on myös kvalitatiivisia piirteitä. Keräämme tietoa ihmisiltä ja olemme valikoineet kohderyhmämme tarkoituksenmukaisesti, jotka Hirsjärven ym (2009, 140–164) mukaan kuuluvat kvalitatiiviseen menetelmään. Lähtöolettamuksemme olivat, että vaihto-opiskelijaksi lähdetään pääasiassa hakemaan uusia kokemuksia ja elämyksiä. Estäviksi tekijöiksi epäilimme taloudellisia syitä ja perhetilannetta tai parisuhdetta. Yksi hypoteesi estävistä tekijöistä oli myös, että opiskelijat kokevat hyötывänsä enemmän muista vaihtoehtoisista ammattiopinnoista.

Valitsimme tutkimustavaksi kyselytutkimuksen, koska halusimme kerätä kattavan määrän tietoa ilman aikaavieviä haastatteluita. Kyselymenetelmää pidetäänkin tehokkaana ja tutkijan aikaa ja vaivannäköä säästävänä (Hirsjärvi ym. 2009, 195). Toteutimme kyselymme Webropol-kyselynä, sillä sen kautta pysyimme tavoittamaan kohderyhmämme helposti ja ilmaiseksi. Netissä kyselyyn vastaaminen on myös helppoa, joten toivoimme saavamme tällä tavalla enemmän vastauksia kuin postittamalla kyselyn. Teimme kolme kyselyä: kaksi Diakonia-ammattikorkeakoulun viittomakielentulkkio opiskelijoille ja yhden Diakonia-ammattikorkeakoulun viittomakielitulkki koulutuksen kautta vaihdossa olleille. Rajasimme työn koskemaan vain Diakissa opiskelevia ja Diakista valmistuneita, jotta opinnäytetyömme ei laajenisi liikaa.

6.1 Kysely Diakonia-ammattikorkeakoulun tulkkio opiskelijoille

Lähetimme helmikuun alkupuolella 109 kyselyä (Liite 3) 1.–3. vuosikurssin opiskelijoille ja 21 kyselyä (Liite 4) neljännen vuosikurssin opiskelijoille. Päädyimme tekemään opiskelijoille kaksi kyselyä, koska viimeisen vuoden opiskelijoilla ja myöhemmin aloittaneilla vuosikursseilla on eri opetussuunnitelma ja kysymys-

ten muotoileminen kahden eri opetussuunnitelman opiskelijoille osoittautui haasteelliseksi. Kyselyissä selvitimme samoja asioita, eli mikä vaihdossa kiinnosti ja mitkä olivat vaihtoon lähtöä estäviä tekijöitä. Neljännen vuosikurssin kyselyn kohderyhmänä olivat opiskelijat, jotka eivät valinneet vaihtoehtoista ammattiopinnoista Monikulttuurisuus ja projektit -kokonaisuutta. Kysyimme heiltä lisäksi, olivatko he tyytyväisiä valintaansa olla lähtemättä vaihtoon.

Kyselyssä käytimme monivalintakysymyksiä ja avoimia kysymyksiä. Osa kysymyksistä oli pakollisia ja osa vapaaehtoisia. Päätimme ottaa mukaan myös avoimia kysymyksiä, koska halusimme antaa vastaajille mahdollisuuden kertoa omia näkemyksiään. Osassa kysymyksistä vastaaja pystyi valitsemaan vain yhden vastausvaihtoehdoista ja joissain kysymyksissä vastaajan piti laittaa neljä valitsemaansa vaihtoehtoa tärkeysjärjestykseen. Jokin muu, mikä -vastausvaihtoehdon jälkeen vastaajan tuli kirjoittaa oma vaihtoehtonsa. Myös Hirsjärvi ym. (2009, 199) toteavat, että avoimen vaihtoehdon avulla voidaan saada näkökulmia, joita kyselyn laatija ei osannut ajatella ennen kyselyn tekemistä. Kaikki opiskelijat eivät vastanneet kaikkiin kysymyksiin. Jos opiskelijalla ei ollut kiinnostusta lähteä vaihtoon, hyppäsi hän kysymyksestä viisi suoraan kysymykseen yhdeksän. Jos taas opiskelijaa kiinnosti vaihtoon lähtö, hän ei vastannut kysymykseen yhdeksän.

6.2 Kysely vaihdossa olleille

Lähetimme opiskeluaikana Diakonia-ammattikorkeakoulun kautta vaihto-opiskelijana olleille kyselyn (Liite 5), jossa oli suurimmaksi osaksi avoimia kysymyksiä. Päädyimme tähän ratkaisuun, koska halusimme vastaajien kertovan kokemuksistaan omin sanoin. Avoimet kysymykset osoittavat vastaajien jo tietävän aiheesta jotakin (Hirsjärvi ym. 2009, 200), ja koska kohderyhmäämme tässä kyselyssä kuului vain vaihdossa olleita, heillä oletettavasti on tietämystä kyseisestä aiheesta. Laitoimme väliin muutaman monivalintakysymyksen keventämään vastaamista.

Kyselyssä halusimme selvittää, miksi vastaajat halusivat lähteä vaihtoon, mitä he odottivat vaihdolta ja mitä he toivoivat vaihdostaan hyötyvän. Lisäksi selvitimme, millaisia järjestelyitä he joutuivat tekemään, oliko vaihdosta jotain haittaa ja olivatko he tyytyväisiä päätökseensä lähteä ulkomaille vaihto-opiskelijaksi.

Lähetimme helmikuussa kyselyn 18:lle vaihdossa olleelle. Tähän ryhmään kuului myös kaksi oman vuosikurssimme opiskelijaa, jotka olivat olleet vuoden 2013 syksyllä vaihdossa. Osa kyselyn kohderyhmäläisistä on ehtinyt olla jo pidemmän aikaa työelämässä, kun taas muutama ei ole vielä valmistunut. Osalla vaihdosta voi olla kulunut lähemmäs kymmenen vuotta ja osalle se on vielä tuoreessa muistissa. Tämän vuoksi toivoimme saavamme useita eri näkökulmia tutkielmaamme.

7 TULKKIOPISEKELIJOIDEN KYSELYN TULOKSET

Saimme vastauksia Diakin opiskelijoiden kyselyyn 64 kappaletta. Lähetimme kyselyn 130 opiskelijalle, joista kyseisenä lukuvuonna oli 111 läsnä, joten vastausprosenttimme oli 57 %. Vastaajista 47 oli 1.–3. vuosikurssin ja 17 neljännen vuoden opiskelijoita. Kuten jo mainitsimme, opetussuunnitelman eroista johtuen teimme 1.–3. vuosikurssin opiskelijoille eri kyselyn kuin neljännen vuosikurssin opiskelijoille. Vastauksia analysoitaessa yhdistimme kuitenkin vastaukset, koska kyselyn idea oli molemmille ryhmille sama ja tutkimme samoja asioita.

7.1 Motivoivat tekijät lähteä vaihto-opiskelijaksi

Olimme pyytäneet vastaajia laittamaan vastaukset tärkeysjärjestykseen, tästä syystä päätimme käyttää analysoinnissa painotettua pisteytystä. Tärkeimmäksi valittu vaihtoehto sai neljä pistettä, toiseksi tärkein kolme, kolmanneksi tärkein kaksi ja neljänneksi tärkein yhden. Kuviossa (KUVIO 1: Motivoivat tekijät) näkyy vastauksien yhteenlasketut pisteet. Vastaajien ja vastausten määrä näkyy liitteessä 6.

Vastauksista näemme, että vaihtoa suunnittelevien tai vaihtoon lähtevien suurimmat motivoivat tekijät lähteä vaihto-opiskelijaksi ovat seikkailunhalu ja kokemukset, kielitaidon kehittäminen, once in a life time -tilaisuus sekä maailmankuvan avartaminen. Kukaan vastaajista ei valinnut kontakteja kohdemaassa -kohtaa, joka ei siksi näy kuviossa. Analysoimme edellä mainittuja suurimpia motivoivia tekijöitä seuraavissa luvuissa tarkemmin.

KUVIO 1. Motivoivat tekijät

7.1.1 Seikkailunhalu ja kokemukset

Kuten Garaminkin (2000, 34) samankaltaisessa tutkimuksessa kävi ilmi, vaihtoon lähdön motiiveissa kokemuksellisuus löytyy kärkipäästä. Tämä on nähtävissä myös Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden vastauksissa, jossa suurimmaksi motivoivaksi tekijäksi nousi juuri kokemukset ja seikkailunhalu.

Haluan jonnekin, missä en ole aikaisemmin käynyt. Mielellään johonkin vähän eksoottisempaan paikkaan.

Olen aina halunnut päästä käymään Afrikassa. Irlanti vaikuttaa mielenkiintoiselta maalta. Muut kohteet eivät kiinnostaneet minua, sillä ne ovat kovin lähellä ja eivät vaikuta kovin mielenkiintoisilta paikoilta.

Muut kaukaisemmat kohteet kiinnostavat siksi, että rakastan matkailua, haluan käydä monessa eri paikassa ja haluan vaihdeltani erilaisen kokemuksen. En halua olla liian samanlaisessa maassa kuin Suomi vaan haluan kokea jotain täysin uutta ja erilaista.

Moni vastaajista haluaisi maahan, joka poikkeaa Suomesta. Monelle ei edes ollut väliä, mihin maahan vaihto suuntautuisi, kunhan se ei muistuttaisi Suomea ja olisi tarpeeksi kaukana.

7.1.2 Kielitaito

Kielitaidon kehittämistä pidettiin toiseksi tärkeimpänä syynä lähteä ulkomaille opiskelemaan. Kielitaidon kehittäminen sekä puhutussa että viitotussa vieraassa kielessä koettiin työelämän kannalta hyödylliseksi. Toki vastauksissa myös mainittiin, että vaihto-aika on suhteellisen lyhyt uuden kielen oppimiseen.

Ruotsin ja englannin viittomakielten osaamisesta voisi olla eniten hyötyä tulevaisuuden työssä.

Ruotsin kielen taitoisuus on hyvästä ja sitä saa, jos mistään, niin Ruotsista. Lisäksi ruotsin viittomakielen osaaminen on kaksikielisessä maassa varmasti enemmän kuin hyväksi, vaikka sitä oppisi pelkät alkeet.

Omasta kokemuksestamme tiedämme, että yksi lukukausi on lyhyt aika kehittää kielitaitoa tai oppia uusi kieli. Ghanassa majoittauduttiin muiden suomalaisten kanssa, joten vapaa-aikana tuli käytettyä sängen vähän englantia. Ruotsissa taas ruotsia tuli puhuttua lähes jatkuvasti, mikä kehitti kielitaitoa, mutta uskomme, että ilman vahvaa kielipohjaa kehitys ei ole niin huima.

Tiedämme vieraan viittomakielen opiskelun vaativan työtä. Kolmessa kuukaudessa oli mahdollista oppia ghanalainen viittomakieli, mutta siinä ajassa oppi paljon ghanalaisia viittomia ja tavan kommunikoida niiden avulla. Suomen viittomakielen osaaminen auttoi hieman viittomien omaksumisessa ja tietynlaisen visuaalisuuden hahmottaminen vei pitkälle. Ruotsalainen ja suomalainen viittomakieli ovat samankaltaisia, joten ruotsalaisen viittomakielen opiskelu sujui helpommin. Kenties pidemmän vaihtojakson aikana kieltä oppisi paremmin.

7.1.3 Once in a life time -tilaisuus ja maailmankuvan avartaminen

Kolmanneksi ja neljänneksi vaihtoon lähtö motivoivaksi tekijöiksi nousivat once in a lifetime –tilaisuus ja maailmankuvan avartaminen. Jotkut vastaajat kertoivat matkustelleensa vähän ja siksi haluavansa vaihto-opiskelijaksi. Vastauksista kävi ilmi, että joihinkin maihin ei ehkä tulisi muuten lähdettyä ilman vaihtoa. Osa vastaajista koki vaihtokohteiden olevan mielenkiintoisia. Myös Taajamo (1999, 33) on tutkimuksessaan huomannut maailmankuvan avartamisen olevan opiskelijoilla yhtenä päämääränä heidän lähtiessään ulkomaille opiskelemaan.

En tiedä, onko perheasuminen vaihdossa ammattikorkeakoulutal-
solla mahdollista, mutta sitä kautta pääsisi myös paremmin sisään
maan kulttuuriin ja tapoihin.

En ole koskaan käynyt näissä kohteissa ja tuskin tulen koskaan
käymäänkään, jos en nyt mene.

7.1.4 Muut syyt

Vaikka taloudellisen tuen suuruutta kritisoidaankin vastauksissa, vastaajat ko-
kevat kuitenkin tukien tekevän vaihdosta houkuttelevan. Joillekin vaihto tuntuu
olevan keino päästä hetkeksi pois Diakin ympyröistä. Eräs vastaajista kertoo
vain haluavansa jonnekin Suomen rajojen ulkopuolelle, joten voimme päätellä
sen ainakin osittain johtuvan halusta päästä pois tutusta opiskeluympäristöstä.
Taajamon (1999, 32) tutkimuksissakin käy ilmi, että opiskelijat haluavat lähteä
muualle opiskelemaan saadakseen vaihtelua opiskelurytmiin ja irtautuakseen
urautuneista opinnoista. Osa vastaajista valitsi motivoivaksi syyksi uusien kon-
taktien ja suhteiden luomisen, mutta kukaan ei perustellut tätä valintaa tarkem-
min. Henkiseen kasvuun liittyviä syitä, kuten itsenäistymistä ja itsensä etsimistä,
opiskelijat eivät kokeneet tärkeiksi.

7.2 Vaihdon estävät tekijät

Aiempina vuosina Diakonia-ammattikorkeakoulun viittomakielentulkki-
koulutuk-
sesta vaihtoon lähteminen on ollut hyvin pienimuotoista. Halusimmekin lähinnä

selvittää, miksi vain muutamat valitsevat vaihtoon lähdön. Kyselytuloksista huomasimme, että kiinnostus vaihtoa kohtaan on kasvussa. Useampi opiskelija pohtii vaihtoon lähtöä ja syksyn 2014 vaihtoon hakijoita oli seitsemän, mikä on tuplasti enemmän verrattuna aiempiin vuosiin (Pauliina Seppä, henkilökohtainen tiedonanto 14.3.2014).

Alla olevassa kuviossa (KUVIO 2: Estävät tekijät) on käytetty myös painotettua pisteytystä. Vastaajien ja vastausten määrä näkyy liitteessä 7. Vastauksissa käy ilmi, että liialliset käytännön järjestelyt, epäily vaihdon hyödystä työelämässä, taloudelliset syyt sekä parisuhde ja perhesyyt ovat suurimpia tekijöitä, miksi vaihto jää monilta väliin. Seuraavissa luvuissa käsittelemme näitä tekijöitä tarkemmin.

KUVIO 2. Estävät tekijät

7.2.1 Käytännön järjestelyt

Ulkomaille opiskelemaan meneminen vaatii työtä ja opiskelijan on varauduttava monen paperin ja kaavakkeen täyttämiseen (Myllykoski 1997, 36). Suurimmaksi estäväksi tekijäksi nousi liialliset käytännön järjestelyt. Kokemuksesta tiedäm-

me, että vaihto-opiskelijaksi lähtiessä opiskelija joutuu itse etsimään asunnon kohdemaassa ja joissakin tapauksissa valitsemaan kurssinsa kohdemaan oppilaitoksessa. Kaukokohteisiin lähtiessä opiskelijan pitää hoitaa rokotuksensa itse ja järjestää matkansa kohdemaahan. Tämä voikin tuntua aikaa vievältä ja vaivalloiselta, jolloin on helpompi jäädä kotiin jatkamaan opiskeluja.

Mielestäni vaihtoon lähteminen on vaikeaa koska siinä täytyy hoitaa niin paljon asioita itse ja kustannukset saattavat olla suuria.

7.2.2 Taloudelliset syyt

Taloudelliset syyt nousivat toiseksi suurimmaksi estäväksi tekijäksi vaihto-opiskelijaksi lähdössä. Vaihdomaasta koituvat kustannukset koetaan suuriksi, joten mielenkiinto vaihtoa kohtaan vähenee. Moni haluaisi esimerkiksi pitää asuntonsa Suomessa, mutta heillä ei ole varaa pitää sitä ja olla samaan aikaan vaihdossa.

Varmasti taloudellinen tuki, sillä on kallista pitää asuntoa kotimaassaan ja tämän lisäksi vielä matkasta koituvat kustannukset.

Taloudellisista tuista tiedottaminen. Jos opiskelijat tietäisivät että tukia on mahdollista saada niin useampi lähtisi vaihtoon.

Vaikka vaihtoon saadaankin rahallista tukea korkeakoulun tai vaihto-ohjelman kautta, kustannukset ylittävät silti tuen määrän. Varsinkin, jos vaihto suuntautuu kaukokohteisiin, opiskelijan on itse kustannettava matkakulut, rokotukset ja viisumit sekä muut tarvittavat menot. Taloudellisesta tuesta tiedottaminen on koettu myös vähäiseksi, jolloin moni ei välttämättä edes tiedä mahdollisuuksista saada tukea. Tästäkin syystä voi olla, että on helpompi vain jättää vaihto väliin.

7.2.3 Hyödyllisyys työelämään

Kolmanneksi tekijäksi tuloksissa nousseesta vaihdon hyödyllisyydestä ajateltiin melko ristiriitaisesti. Moni vastasi, että vaihdon hyöty työelämään oli yksi motivoivista tekijöistä lähteä vaihtoon. Toisaalta taas neljännen vuosikurssin opiske-

lijoista suurin osa vastasi tämän takia jättäneensä vaihdon väliin. Toinen vaihtoehtoinen ammattiopintokokonaisuus oli järkevämpää ottaa tulevaisuutta ajatellen. Emme myöskään itse valinneet vaihtoa sen vuoksi, että ajattelimme siitä olevan hyötyä työelämäään. Muista vaihtoehtoisista ammattiopinnoista, joita ovat tulkkaus eri asiakasryhmille ja pedagogiset opinnot, opiskelija saa pätevyyden erikoistumalleen kokonaisuudelle, mikä taas vaihdossa olleilta puuttuu.

Mielestäni on hyvä, että on heti jokin selkeä suuntautumisopintokokonaisuus käytynä kun valmistuu.

Jos olisin varma, että vaihdosta olisi minulle hyötyä työelämässä. Vaihdon merkitys ei korostu työllistymisessä.

Mielestäni vaihto pitäisi olla mahdollista suorittaa osana harjoittelua tai vapaasti valittavia, eikä erikoistumisopinnoina. Tämän hetken tulkkausala vaatii mahdollisimman laajaa osaamista ja vaihtoon lähtijät jäävät paitsi sekä kuurosokeille tulkkauksesta että viitotun puheen opinnoista.

7.2.4 Perhe- ja parisuhdesyyt

Perhe ja parisuhde koettiin tärkeinä syinä olla lähtemättä vaihtoon. Toisaalta muutama vastaaja pohti mahdollisuutta lähteä vaihtoon ja ottaa perheensä mukaan, mutta tämä vaatisi enemmän taloudellista tukea.

Jos poikaystävä lähtisi mukaan, mikä ei tietenkään ole mahdollista.

En haluaisi lähteä vaihtoon, sillä en halua jättää poikaystäväni Suomeen.

7.2.5 Opinnot eivät ole edenneet tarpeeksi

Osalle vastaajista oli tullut yllätyksenä, että keskeneräiset kurssit estävät vaihtoon lähdön. Jotkut olisivat voineet harkita vaihtoa, jos opintojen tilanne olisi ollut toinen. Osa vastaajista toivoi oppilaitoksen suhtautuvan kevyemmin keskeneräisiin kursseihin ja opintopistemääriin. Jotkut vastaajista kokivat vaihdon epäämisen epärealistiseksi.

Suunnitelmissani on ollut vaihtoon lähtö heti alusta alkaen, mutta rästien vuoksi en pääse lähtemään. Ymmärrän kyllä, että jos on opinnoissa jäljessä muita, vaihtoon lähteminen evätään. – – on hölmöä että rästien takia en pääse vaihtoon.

Vaihtoon pääseminen rästien takia on myös yksi syy miksi en lähtenyt vaihtoon. Rästiesteestä tulisi myös tiedottaa silloin kun vaihtoon lähtemisestä aletaan puhumaan. Rästit siis kuulemma estävät vaihtoon lähdön.

Oletamme, että jos vaihdosta tiedottaminen olisi parempaa, ei kenellekään tulisi rästien vakavuus yllätyksenä.

7.2.6 Vaihtoajan pituus ja kohteet

Moni kyselyyn vastaaja pohti vaihdon pituutta. Osa vastaajista kannatti lyhyttä kuukauden vaihtoa, kun taas suurempi osa kannatti vaihtoajan pidentämistä.

Jos vaihtoaika olisi lyhempi (1kk-2kk) menisin mieluummin, pidemmälle ajalle vaikea saada rahoitusta.

Mielestäni esim. 6kk vaihdot voisi olla jees vaihtoehto.. ettei aina se kokonainen vuosi.

Opiskelijat kokivat myös vaihtokohteita olevan suppeasti. Euroopan ulkopuolisia kohteita on tällä hetkellä vain yksi ja niitä haluttiin lisää. Esimerkiksi Australia ja Amerikka olivat toivottujen kohteiden listalla.

Enempi vaihtoehtoja vaihtomaina sais enemmän kiinnostuneita.

Haluaisin vaihtoon Usaan tai Kanadaan, sillä olen kiinnostunut ASL:stä ja haluaisin oppia sitä.

Vaihdon ajankohtaa kritisoitiin myös. Viimeinen vuosi on kiireinen ja valmistuminen alkaa olla lähellä, joten vaihto ajateltiin olevan parempi suorittaa kolmannella luokalla. Omasta kokemuksesta tiedämme, että kotiutuminen Suomeen ja orientoituminen työnhakuun ja opinnäytetyön tekemiseen voi viedä hetken. Siksi mielestämme olisikin hyvä, jos vaihtojakson voisi suorittaa jo kolmantena opiskeluvuotena. Näin opiskelija voisi suorittaa viimeisenä vuonna myös pedagogi-

set opinnot tai Tulkkaus eri asiakasryhmille -kokonaisuuden. Koska vaihto on kuitenkin suoritettava samana ajankohtana kuin muut vaihtoehtoiset ammat-
tiopinnot, on ajankohdan aikaistaminen haastavaa.

7.3 Vaihdon kiinnostavuuden lisääminen

Kysyimme opiskelijoilta, mitkä seikat lisääisivät kiinnostusta vaihtoa kohtaan. Alla olevasta kuviosta (KUVIO 3: Kiinnostusta lisäävät tekijät) huomaa kahden vas-
tauksen nousevan selkeästi ylitse muiden: paremman tiedottamisen ja kannus-
tamisen sekä taloudellisen tuen. Tässä kysymyksessä vastauksia ei ole paino-
tettu, koska vastaajat saivat vapaasti kertoa mielipiteensä.

KUVIO 3. Kiinnostusta lisäävät tekijät

7.3.1 Tiedottaminen

Vaihdosta tiedottaminen korostui kysyttäessä, mitkä tekijät lisääisivät kiinnostus-
ta lähteä vaihtoon. Opiskelijat kokivat, että vaihdosta ei juuri tiedoteta ja, kun

informaatiota saa, se on hyvin suppeaa, tiedotus tapahtuu liian myöhään ja opiskelijoita ei juuri tälle tielle kannusteta.

Ehdottomasti parempi tiedottaminen. Tietoa kiitos!

Kaikessa suhteessa parempi tiedottaminen vaihdosta olisi ehkä lisännyt kiinnostusta.

Monet mainitsivat vastauksissaan, että infotilaisuus vaihtoon lähdöstä pidettiin todella myöhään, vasta silloin, kun päätös vaihtoon lähdöstä on pitänyt jo lähes tulkoon tehdä. Turun toimipisteessä tiedottaminen tapahtuu kolmannen vuosikurssin syksyllä ja vaihto-ohjelmaan haetaan seuraavana lukukautena. Infotilaisuudessa käydään läpi muun muassa Diakin viittomakielentulkikoulutuksen vaihtokohteet ja kuullaan sillä hetkellä vaihdossa olevien ajatuksia AC-yhteyden kautta, millaista paikanpäällä on. Päällimmäinen tuntuma vastaajilla kuitenkin oli, että infotilaisuus ei sisältänyt tarpeeksi informaatiota ja itselle jäi vielä paljon selvitettävää. Aiempi tiedottaminen vaihtoon lähdöstä, vaihtokohteista ja vaadittavista järjestelyistä sekä muista käytännön asioista olisi lisännyt kiinnostusta lähteä vaihtoon.

Täysin tietämättä mistään mitään, en oikeastaan edes jaksa ajatella koko vaihtoon lähtemisen mahdollisuutta, sillä se ei vaikuta kovinkaan helpolta asialta, kun siitä ei tiedä mitään.

Vastauksissa nousi esille halu saada kuulla jo vaihdossa olleiden kokemuksia ja ajatuksia. Lyhyesti tähän on mahdollisuus juuri infotilaisuudessa, mutta muutamassa minuutissa ei varmasti saa kattavaa käsitystä, millainen kokemus vaihtojakso on. Jokainen vaihdossa ollut kirjoittaa vaihtonsa jälkeen vaihtoraportin, jossa kertoo yleisesti käytännön järjestelyistä, kustannuksista, kohdemaasta ja opiskelusta tai työskentelystä kohteessa. Vaihtoraportit julkaistaan Diakin oppimisolustalla, mutta niiden löytäminen on hankalaa. Suurin osa ei edes tiedä vaihtoraporttien olemassa olost.

Parempi informointi. Jos saisi kuulla erilaisia kokemuksia erilaisista vaihtokohteista ja siitä, miten vaihto on sujunut.

Monet mainitsivat myös, että oppilaitos ei juuri kannusta ulkomaille lähtemistä. Omissa vaihtoprosesseissamme meillekin jäi tunne, että vaihto-opiskelijaksi lähtijät melkein unohdettiin, ja Turun toimipiste keskittyi ja painotti vain muita vaihtoehtoisia ammattiopintoja.

Mutta informaatio ja se, kuinka huonosti meitä kannustetaan vaihtoon varmasti vaikuttaa moniin.

Vaihtoon lähtemiseen saisi kannustaa paljon enemmän ja kertoa sen hyödyistä opiskelijoille aktiivisemmin!

Mutta tuntui siltä, ettei oppilaitoksen puolesta edes kannustettu lähtemään.

7.3.2 Suurempi taloudellinen tuki

Kuten estävissä tekijöissä olemmekin jo maininneet, opiskelijat toivovat suurempaa taloudellista tukea vaihtoa varten. Vaihdon aikana työssä käyminen on mahdotonta, joten tulojen määrä voi tippua.

Jos lähtisin vaihtoon, se tarkoittaisi sitä, etten voisi työskennellä sitäkään vähää, jota yleisesti ottaen kuukauden aikana työskentelen.

Vaikka vaihto-opiskelijaksi lähtijä saa vaihto-ohjelman kautta apurahan, ei se kuitenkaan kokemuksemme mukaan riitä kattamaan kaikkia vaihtokuluja. Opiskelijan tulee siis olla valmis panostamaan vaihtoonsa rahallisesti.

8 VAIHDOS-OLLEIDEN KYSELYN TULOKSET

Halusimme selvittää, millaisia odotuksia vastaajilla oli vaihdosta ennen lähtöä ja täyttyivätkö ne. Kysyimme myös, millaisia käytännön järjestelyjä heidän tuli hoidtaa sekä mitä ajatuksia heillä oli jälkeinpäin vaihdosta: olivatko vastaajat kokeneet hyötывänsä vaihdosta ja suosittelevatko he sitä muille.

Vaihdossa olleiden kyselyyn saimme 11 vastausta, joten vastausprosentti oli 61. Vastaajat olivat olleet vaihto-opiskelijoina 2003–2013. Vastaajia oli kaikista vaihtokohteista, jotka näkyvät taulukossa 1 kappaleessa 4.2. Noin puolet vastaajista tiesi jo alusta alkaen lähtevänsä vaihtoon ja puolet taas saivat ajatuksen opintojen aikana. Kysyimme myös heiltä, mikä motivoi heitä lähtemään.

8.1 Motivoivat tekijät

KUVIO 4. Motivoivat tekijät

Kuviossa 4 käy ilmi, mitkä olivat motivoivia tekijöitä vaihdossa olleiden mielestä. Kuviossa näkyy vastausten määrä. Vastaaajilla oli samoja motiiveja lähteä vaihtoon kuin nykyisillä opiskelijoilla, kuten kielitaidon kehittäminen, kokemukset, mielenkiintoinen vaihtokohde ja once in a life time -tilaisuus. Myös uuden kielen oppiminen ja hyöty tulevaisuuden työelämässä olivat tärkeitä motivoivia tekijöitä.

Mutta suurin syy lähteä vaihtoon on elämän kokemus - se on ainutlaatuinen kokemus, jonka muistaa loppuelämänsä.

8.2 Käytännön järjestelyt

Käytännön järjestelyiden kuormittavuus on noussut esille opiskelijoiden vastauksissa erilaisissa selvityksissä (Garam 2000, 21). Tästä syystä päätimme kysyä vaihdossa olleilta, millaisia järjestelyjä he joutuivat tekemään ennen ulkomaille lähtöä ja saivatko he oppilaitokselta tarpeeksi tukea. Vaihto-opiskelijaksi lähtijöiden kokemukset olivat hyvin vaihtelevia. Osalla järjestelyt olivat sujuneet paremmin kuin toisilla. Moni toki mainitsee, että tekemistä riitti. Asunnon hankkiminen vaihtokohteesta sekä Suomessa olevan asunnon tilanne nousi monilla esiin kysyttäessä järjestelyistä. Asia ratkaistiin joko luopumalla asunnosta tai etsimällä asuntoon alivuokralainen.

Iso käytännön järjestely oli myös sen miettiminen, mitä teen kotimaassa sijaitsevalle vuokrakämpälleni (minulla ei olisi ollut varaa maksaa vuokraa Suomeen ja vaihtomaahan vaihdon aikana).

Osa vastaajista koki, että sai oppilaitokselta riittävästi tukea aina tarvittaessa, mutta osa oli sitä mieltä, että oppilaitos ei tukenut tarpeeksi. Vastaajista tuntui, että lähes kaikki tuli hoitaa itse ja, että vastaavat opettajatkaan eivät juuri tienneet vaihtoon liittyvistä asioista. Vastauksissa käy ilmi, että oppilaitokselta olisi haluttu enemmän tukea esimerkiksi hakemusten sekä muiden lomakkeiden täytössä ja yleisestikin koko vaihtoon lähtö -prosessissa. Osa kuitenkin sanoi saaneensa juuri lomakkeiden täyttöön riittävästi apua. Se, että Turun toimipiste oli

ainakin kahdesti unohdettu kansainvälisen opiskelijavalmennuksen lähipäiviltä, antaa opiskelijoille sellaisen kuvan, että oppilaitos ei panosta vaihto-opiskelijoihin eikä koe vaihtoa tärkeänä.

Koulun puolesta asiat eivät sujuneet aivan yksinkertaisesti. Melko paljon piti huolehtia itse, joka on toisaalta aivan ymmärrettävää, mutta meille kävi muun muassa niin, että Helsingissä oli järjestetty jonkinlainen kokoontuminen kaikille vaihtoonlähtijöille, mutta jostain syystä Turku oli unohdettu listalta.

En saanut mitään tukea. Tein lähes kaiken itse.

Järjestelemistä oli paljon, suurin työ oli hakemusten ja erilaisten lomakkeiden täyttäminen ja toimittaminen, tähän sai kyllä riittävästi tukea oppilaitokselta.

8.3 Vaihdon odotukset ja kokemukset sekä niiden kohtaaminen

Osalla vastaajista odotukset olivat vähäisiä, he halusivat lähteä avoimin mielin vaihtokohteeseensa. Esimerkiksi yhdellä vastaajalla oli kokemusta aikaisemmasta vaihdosta ja hän totesi, ettei vaihtoon mennessä kannata olla suuria odotuksia, jottei tarvitse pettyä. Niitä odotuksia, joita vastaajilla oli ennen vaihtoa, kohdistuivat kielitaidon kehittämiseen sekä uuden maan ja kulttuurin kokemiseen. Vastaajat odottivat myös tutustuvansa uusiin ihmisiin, pääsevänsä pois Diakin kuvioista ja näkevänsä kohdemaan koulun tavan järjestää koulutus ja oppitunnit.

Odotuksia ei juurikaan ollut, koska en ollut koskaan ollut Afrikassa. Kokemus on kuitenkin upea, ilman suurempia ongelmia. Koti-udumme pieneen kylään liiankin hyvin ja lähtö oli vaikeaa.

Vastauksista kävi ilmi, että varsinkin visuaalisuuden koettiin parantuneen vaihdon aikana. Vaihdoissa ei voinut käyttää suomalaista viittomakieltä, jolloin asiat piti yrittää ilmaista maan viittomia käyttäen ja vahvaan visuaalisuuteen turvautuen. Myös puhuttujen kielten osaaminen kasvoi, kun kieltä käytti päivittäin. Muutamat vastaajista olivat pettyneitä, koska he eivät kokeneet kielitaitonsa

kehittyneen. Eräs vastaajista kuitenkin myönsi sen johtuneen oman aktiivisuuden puutteesta.

Vaihtomaihin liittyviä kokemuksia pidettiin yleensä positiivisina, ellei jopa odotuksia ylittävinä. Yksi vastaajista oli kokenut onnistumisen tunteen toimiessaan oppilaan avustajana. Heillä ei ollut ollut yhteistä kieltä, joten asioiden selittäminen tapahtui todella visuaalisesti. Oppilas oli saanut eräästä pistokokeesta luokan korkeimman arvosanan, jolloin vastaaja oli kokenut onnistuneensa työssään. Eräs vastaaja taas oli tyytyväinen vaihdossa tapahtuneeseen rohkaistumiseen.

Oli iso juttu olla kaukana perheestä ja kavereista. Se pakotti rohkaistumaan hetkellisesti, kun tiesi, että on selvittävä yksin.

Kaikki kokemukset eivät kuitenkaan olleet täysin positiivisia. Yhdellä vastaajalla oli ollut kulttuurishokkia alkuvaiheessa, mutta sopeutumisen jälkeen elämä uudessa maassa oli alkanut sujua. Eräs vastaajista oli ollut pettynyt kansainväliseen opiskelijaelämään sen alkoholikeskeisyyden takia. Vaihtokohteista osalla oli negatiivista sanottavaa. Joillekin kohdemaan korkeakoulun käytännöt olivat olleet pettymys. Opetusmenetelmät muistuttivat liikaa Suomen tapoja, teoriaa koettiin olleen liian vähän tai opiskelija ei päässyt valitsevilleen kursseille.

8.4 Vaihdon hyödyt ja haitat

Vaikka vaihto antaa eväitä usein työelämään ja työllistymiseen, niin kuitenkin vaihdosta saadut henkilökohtaiset kokemukset nousivat työnsaantia suuremmaksi hyödyksi. Useat vastaajista kertoivat vaihdon antaneen heille rohkeutta. Esimerkiksi käyttää viittomakieltä visuaalisemmin, jos viittomakielet eivät kohtaa tai rohkeutta käyttää puhuttua vierasta kieltä, jota aiemmin ei ole uskaltanut käyttää, vaikka olisi osannut. Vastaajat kokivat myös saaneensa uskoa ja luottoa itseensä sekä omaan toimimiseensa. He huomasivat pärjäävänsä vieraassa ympäristössä yksin.

Vastauksissa nousi esille, että vaihdossa oppii itsestään paljon, vaihtoaikana itsenäistyy ja itsevarmuus kasvaa. Näitä vastauksia tukee Taajamon (1999, 46–47) tutkimus, jossa myös huomattiin, että itsevarmuus ja luottamus omaan pärjäämiseen kasvaa vaihdon aikana. Vaihtoa pidetään eräänlaisena itsenäisyystestinä, jonka kautta voi huomata oman kehityksensä.

Osa sanoi myös vaihdon olevan kasvattava kokemus muun muassa ulkomailla asumisen ja maailmankuvan avartamisen johdosta. Vastauksissa mainittiin myös vuorovaikutustaitojen kehittyneen. Yhdelle vastaajista vaihto muutti koko elämänsuunnan ja hän ymmärsi, että häntä kiinnostaa enemmän jokin muu kuin tulkkaus. Vastaaja rohkaistui vaihdosta sen verran, että lähti opiskelemaan valmistumisen jälkeen vaihtokohdemaahansa vieraalla kielellä uutta alaa.

Vaihto toi lisää itsevarmuutta ja luottoa siihen, että pärjää tilanteessa kuin tilanteessa, mistä on luonnollisesti hyötyä niin työelämässä kuin henkilökohtaisessakin elämässä.

Henkilökohtaisen elämän kannalta vaihto oli siinä mielessä hyvä kokemus, että sain paljon rohkeutta. Ennen vaihtoa töiden hakeminen Turun ulkopuolelta tuntui ylittämättömän pelottavalta, enää ei. Selviän myös omillani ja yksin uusissa ympyröissä.

Kokemukset siitä, onko vaihdosta ollut hyötyä työelämään, olivat vaihtelevia. Vastaajista osa sanoi, että työnsaantiin vaihto ei juurikaan vaikuta eikä vaihdosta välttämättä ole niin paljon hyötyä, vaikkakin osa työnantajista saattaa katsoa eduksi, että on uskaltanut lähteä vaihtoon. Vaihto on myös plussaa CV:ssä ja sillä saattaa erottua joukosta. Osa taas mainitsi, että vaihdosta oli heille hyötyä työnsaannissa. Kielitaidon kehittyminen englannin ja ruotsin kielessä uskotaan olevan hyödyksi työelämää ajatellen ja helpottavan työnsaantia. Yksi vastaajista mainitsikin, että uskoi kielitaitojensa ansiosta saaneensa työpaikkansa.

Kartutin kielitaitoani, ruotsinkieltä tulen tarvitsemaan missä vain työpaikassani ja se luetaan eduksi. Työnsaannin uskon johtuneen nimenomaan ruotsinkielen taitojeni ansiosta.

Nykyisen työni saamiseen en usko vaihto-opiskelun kovin paljoa vaikuttaneen. Muutamassa työhaastattelussa tosin vaihto-opiskelu ja etenkin toisen viittomakielen opiskelu katsottiin eduksi.

Kysyttäessä vaihtoon lähdön haittapuolia, moni vastasi, että ei vaihdosta koitunut mitään haittaa. Muutamissa vastauksissa nousi esille suomalaisen viittoma-kielen olleen hiukan hukassa vaihdosta palaamisen jälkeen. Tästä päästiin kuitenkin nopeasti yli ja viittominen alkoi sujua taas normaaliin malliin. Taloudellisesta puolesta mainittiin, että rahan meno oli suurempaa vaihdossa ollessa kuin jos olisi jäänyt Suomeen opiskelemaan. Muutama mainitsi, että opinnot jäivät hiukan jälkeen, koska vaihtokohteessa ei pystynyt suorittamaan Suomessa meillä olevia opintoja. Yksi mainitsi, että vaihto saattaa vaikeuttaa työnsaantia, koska vaihdosta ei saa niin sanottua erityisosaamista.

En koe, että aiheutti mitään haittaa. Pieni tauko tuli viittomisesta (suomalaisella viittomakielellä siis) ja palatessani oli hetken aikaa viittomat vähän hukassa. Siitä kuitenkin pääsi yli nopeasti ja nyt viittominen ja tulkkaaminen sujuu samalla tavoin kuin ennenkin.

Rahanmeno oli kuitenkin sellainen pieni miinus.

8.5 Vaihto-opiskelun suositteleminen

Kaikki vaihdossa olleet suosittelevat lähtemään vaihtoon. Yksi vastaajista kuitenkin kyseenalaisti Afrikan vaihtokohteena ja suositteli sinne vaihtoa suunnittelevan opiskelijan ottavan asioista kunnolla selvää. Kaikki eivät suosittelle vaihtoa ammatillisen hyödyn takia vaan enemmän kokemuspohjan vuoksi. Vaihtoa pidetään helppona ja turvallisena tapana tutustua uuteen kulttuuriin ja maahan sekä saada uusia kokemuksia.

Vastaajista osa suositteli juurikin vaihtoa sen ainutkertaisuutensa vuoksi. Muita vaihtoehtoisia opintoja voi suorittaa myöhemminkin, mutta vaihtoon ei jälkeensä enää pääse. Myöhemmin voi alkaa harmittaa, jos ei lähtenytäkään vaihtoon. Vaihdon vaikutus persoonaan ja uuden oppiminen olivat myös mainittavia syitä. Maiseman vaihdoksen koettiin tekevän hyvää ja avartavan maailmaa. Vaihdossa sai mahdollisuuden kyseenalaistaa omaa toimintaa ja löytää omia vahvuuksia ja heikkouksia.

Kohdemaassa asioita voidaan opettaa eri tavalla ja esimerkiksi englannin kielellä on tehty enemmän viittomakieleen ja sen tulkkaukseen liittyviä tutkimuksia, jolloin vaihdosta voi saada aivan uutta tietoa ja näkemyksiä alasta. Kielitaidon kehitystä tapahtuu etenkin visuaalisuuden kannalta ja osa vastaajista pitää vaihtoa mainiona keinona irtaantua suomen kielen vaikutuksesta. Myös ruotsin kielen osaajia tarvitaan Suomessa, joten Ruotsissa vaihdon suorittamista pidetään kannattavana.

9 POHDINTA

Halusimme opinnäytetyössämme selvittää, mitkä ovat opiskelijoiden mielestä motivoivia ja mitkä estäviä tekijöitä vaihto-opiskelijaksi lähtemisessä sekä jo vaihdossa olleiden syyt vaihto-opiskelijaksi lähtemiseen ja ajatukset vaihdon annista. Yksi tutkimuskysymyksemme oli myös, kuinka vaihto-ohjelmasta saisi houkuttelevamman.

Kyselytutkimuksen tunnettu heikkous on se, että on mahdoton tietää, kuinka ajatuksella vastaaja on vastannut kyselyyn. Jotkut ovat saattaneet vastata vain, jotta muistutusviestit eivät enää piinaisi tai ollakseen mieliksi kyselyn tekijöille. Osalle aihe voi olla lähempänä sydäntä ja osaa ei välttämättä kiinnosta lainkaan, mutta he vastaavat yhtäläillä kyselyyn. Jos aihe ei juurikaan kiinnosta, saattaa olla, että kyselyn kysymyksiä ja vastausvaihtoehtoja ei mietitä niin toisissaan ja tämä osaltaan syö tutkimuksen luotettavuutta. On myös syytä muistaa, että jo vaihdossa olleiden vastauksiin saattaa vaikuttaa kokemus vaihdosta. Vastauksissa olisi luultavasti ollut hieman eroja, jos ne olisi kysytty jo ennen vaihtoa.

Kyselyn vastauksista voimme huomata, että syyt lähteä ulkomaille opiskelemaan pohjautuvat enemmän henkilökohtaisiin motiiveihin kuin opinnollisesti saataviin hyötyihin. Vaihto-opiskelijaksi lähdetään pääasiassa hakemaan uusia kokemuksia ja seikkailuja. Lisäksi vastaajat halusivat avartaa maailmankuvaa ja tutustua uuteen, itselle vieraaseen kulttuuriin. Kielitaidon kehittäminen henkilökohtaisena sekä työelämässä hyödyttävänä etuna oli myös nostettu vastauksissa vaihto-opiskelijaksi lähtemistä edistävänä tekijänä. Tutkimuksemme tulokset tukevat aiemmin tehtyjä samankaltaisia tutkimuksia (Garam 2000, Taajamo 1999), joissa myös samat seikat ovat nousseet motivoiviksi tekijöiksi lähteä ulkomaille opiskelemaan.

Vaihto-opiskelijaksi lähtemisen suurimmat estävät tekijät, kuten liialliset käytännön järjestelyt ja taloudelliset syyt, ovat myös aiemmissa tutkimuksissa (Garam

2000) havaittu ongelmiksi tai vaihdon negatiivisiksi puoliksi. Se, mikä nousi tutkimuksessamme poikkeavaksi tekijäksi muihin samankaltaisiin tutkimuksiin verrattuna, on vaihdosta koituva hyöty työelämään. Nykymaailmassa korostetaan kansainvälisyyttä ja pidetään työllistymismahdollisuutta parempana, jos on opintojen aikana opiskellut ulkomailla. Viittomakielen tulkkauslalla tämä ei kuitenkaan pidä täysin paikkansa. Myös jo vaihdossa olleet nostivat esille, että vaihdosta ei välttämättä ollut heille hyötyä työllistymisessä.

Analysoidessamme 1.-3. vuosikurssin ja neljännen vuosikurssin opiskelijoiden kyselyitä huomasimme pieniä eroavaisuuksia vastauksissa. Pääasiassa opiskelijoilla oli samoja ajatuksia vaihtoon lähdöstä, mutta kyselyiden vastausten välillä löytyi pieniä eroja. Neljäs vuosikurssi nosti yhdeksi estäväksi tekijäksi sen, että he eivät koe vaihdosta olevan hyötyä työelämään, kun taas 1.-3.vuosikurssin opiskelijat pitivät hyötyä työelämään yhtenä motivoivana tekijänä. Uskomme, että tähän vaikuttaa se, että viimeisen vuoden opiskelijoilla on työelämä lähempänä ja ehkä erilaisia kokemuksia työelämän tarpeista verrattuna opiskelijoihin, joilla valmistuminen saattaa olla edessä vasta muutaman vuoden päästä. Kysyimme neljännen vuosikurssin opiskelijoilta, kaduttiko heitä olla lähtemättä vaihtoon, mutta kaikki olivat tyytyväisiä valintaansa jäädä Suomeen. Tästä syystä vastauksissa ei oikein ollut mitään analysoitavaa ja jätimme kysymyksen pienemmälle huomiolle opinnäytetyössämme.

Koulutuksemme kautta vaihtoon lähtijöitä on ollut todella vähän ja halusimme selvittää, kuinka vaihtokokonaisuudesta saisi houkuttelevamman. Vastauksista kävi selkeästi ilmi, että oppilaitoksen tulisi tiedottaa huomattavasti enemmän vaihto-ohjelmastaan, siihen saatavasta rahoituksesta ja tiedotus tulisi tapahtua tarpeeksi ajoissa. Informaation puutteen takia moni hylkää ajatuksen vaihtoon lähdöstä jo opintojen alkuvaiheessa. Oppilaitokselta saatava kannustus vaihtoon lähtöön puuttui lähes täysin. Tuloksistamme voimme päätellä, että Turun toimipiste saisi toimintaansa muuttamalla vaihtoon lähdöstä kiinnostavamman ja kenties silloin enemmän opiskelijoita ottaisi osaa siihen. Yksi jatkotutkimusaihe voisi liittyä vaihdosta tiedottamisen kehittämiseen. Myös kielen sisäisen tulkkausten vaihtoon lähtöä voisi selvittää tulevinä vuosina. Tänä vuonna hakijoita oli

lähes kaksinkertainen määrä. Jos vaihtoon lähtijöiden määrä on myös tulevina vuosina kasvussa, voisi tätä ilmiötä selvittää

Olisi toivottavaa, että tulevaisuudessa kenenkään vaihto ei jäisi puutteellisesta tiedottamisesta kiinni. Toivomme myös, että opinnäytetyömme herättäisi joissain opiskelijoissa kiinnostuksen vaihtoa kohtaan. Vaihto-opiskelu ulkomailla on ainutkertainen tilaisuus, jota ei voi enää myöhemmin kokea. Mielestämme vaihto oli kasvattava kokemus ja suosittelemme sitä kaikille kiinnostuneille.

LÄHTEET

Ajanti, Carita 2014. Viittomakielentulkkiopiskelija, Diakonia-ammattikorkeakoulu. Turku. Henkilökohtainen tiedonanto 10.3.

Asia Exchange i.a. Apurahat, säätiöiden apurahat. Viitattu 14.3.2014.
<http://www.asiaexchange.org/fi/apurahat-ja-stipendit/saatioiden-apurahat>.

Cimo 2014a. Opiskelija- ja harjoitteluvaihto. Viitattu 2.3.2014.
http://www.cimo.fi/ohjelmat/2007/erasmus/liikkuvuus/opiskelija-ja_harjoittelijavaihto.

Cimo 2014b. Erasmus – Euroopan unionin vaihto- ja yhteistyöohjelma korkeakouluille.
 Viitattu 14.2.2014. <http://www.cimo.fi/ohjelmat/2007/erasmus>.

Cimo 2014c. Ohjelman esittely. Viitattu 2.3.2014.
http://www.cimo.fi/ohjelmat/erasmusplus/korkeakoulutukselle/ohjelman_esittely.

Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010. Opetussuunnitelma viittomakielentulkki (AMK) 240 op.

Diakonia-ammattikorkeakoulu i.a.a. Vaihdon kustannukset ja rahoitus.
<https://fronter.com/diak/main.phtml>. Viitattu 26.3.2014. Tuloste tekijän hallussa.

Diakonia-ammattikorkeakoulu i.a.b. Vaihtokohteet.
<https://fronter.com/diak/main.phtml>. Viitattu 26.3.2014. Tuloste tekijän hallussa.

Diakonia-ammattikorkeakoulu i.a.c. Vaihdon hopsaus.
<https://fronter.com/diak/main.phtml>. Viitattu 26.3.2014. Tuloste tekijän hallussa.

Diakonia-ammattikorkeakoulu i.a.d. Mitä, milloin, minne.
<https://fronter.com/diak/main.phtml>. Viitattu 26.3.2014. Tuloste tekijän hallussa.

International exchange erasmus student network i.a. Erasmus Programme. Viitattu 15.2.2014. <http://www.esn.org/content/erasmus-programme>.

Europa.eu 2013a. Erasmus Exchange Programme. Viitattu 1.3.2014. http://europa.eu/youth/node/5947_fi.

Europa.eu 2013b. Usein kysyttyjä kysymyksiä Erasmus-ohjelmasta ja sen budjetista. Viitattu 15.2.2014. http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-12-785_fi.htm.

Free Mover Opiskelijavaihto i.a. Usein kysytty. Viitattu 17.3. 2014. http://www.opiskelijavaihto.fi/usein_kysytyt/.

Garam, Irma 2000. Kansainvälisyys käytännössä – Suomalaisten vaihto- opiskelijoiden kokemuksia ulkomailla opiskelusta. Helsinki: Opiskelijajärjestöjen tutkimussäätiö Otus.

Garam, Irma 2013. Kansainvälinen liikkuvuus yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa 2012. Viitattu 14.2.2014. http://www.cimo.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/cimo/embeds/cimowwwstructure/29926_Kansainvalinen_liikkuvuus_korkeakouluissa_2012a.pdf.

Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Hogeschool Utrecht i.a. Over instituut voor gebaren, taal & dovenstudies. Viitattu 11.3.2014. <http://www.hu.nl/los/igtd>.

Kela 2012. Opintotuki ulkomaille. Viitattu 2.3.2014.
<http://www.kela.fi/opintotuki-ulkomaille>.

Laine, Jenni 2014. Tulkki, Viittomakielialan Osuuskunta Via. Turku. Sähköposti-
viesti 14.3. Vastaanottaja Linda Smeets.

Lundström, Maria 2014. Viittomakielentulkkiopiskelija. Diakonia-
ammattikorkeakoulu. Turku. Henkilökohtainen tiedonanto
15.3.2014.

Maailmalle.net 2012. Korkeakouluopiskelijoiden opiskelijavaihto. Viitattu
21.2.2014. [http://www.maailmalle.net/opiskelu/vaihto-
opiskelu/korkeakouluopiskelijoiden_opiskelijavaihto](http://www.maailmalle.net/opiskelu/vaihto-opiskelu/korkeakouluopiskelijoiden_opiskelijavaihto).

Maailmalle.net 2013. Vaihtoon itsenäisesti? Viitattu 19.3.2014.
[http://www.maailmalle.net/opiskelu/vaihto-opiske
lu/korkeakouluopiskelijoiden_opiskelijavaihto/vaihtoon_itsenaisesti](http://www.maailmalle.net/opiskelu/vaihto-opiskelu/korkeakouluopiskelijoiden_opiskelijavaihto/vaihtoon_itsenaisesti).

Maailmalle.net 2014a. Erasmus-harjoittelu korkeakouluopiskelijoille. Viitattu
1.3.2014.
[http://www.maailmalle.net/harjoittelu_ja_tyoskentely/harjoittelu_ulko
mailla/erasmus-harjoittelu_korkeakouluopiskelijoille](http://www.maailmalle.net/harjoittelu_ja_tyoskentely/harjoittelu_ulko_maille/erasmus-harjoittelu_korkeakouluopiskelijoille).

Maailmalle.net 2014b. Vaihtoon oman korkeakoulun kautta. Viitattu 19.3.2014.
[http://www.maailmalle.net/opiskelu/vaihto-opiske
lu/korkeakouluopiskelijoiden_opiskelijavaihto/vaihtoon_oman_korke
akoulun_kautta](http://www.maailmalle.net/opiskelu/vaihto-opiskelu/korkeakouluopiskelijoiden_opiskelijavaihto/vaihtoon_oman_korkeakoulun_kautta).

Myllykoski, Katri 1997. Maailmalle opiskelemaan. Helsinki: Otava.

Opiskeleulkomaila.fi i.a. Vaihto-opiskelu ulkomaila. Viitattu 1.3.2014.
http://www.opiskeleulkomaila.fi/Vaihto_opiskelu__d5843.html.

Roslöf, Raija 2013a. Tulkkauksen ja moninaisuustyön kehittämisryhmä, vastaava, Diakonia-ammattikorkeakoulu. Turku. Sähköpostiviesti 6.6. Vastaanottaja Linda Smeets.

Roslöf, Raija 2013b. Tulkkauksen ja moninaisuustyön kehittämisryhmä, vastaava, Diakonia-ammattikorkeakoulu. Turku. Henkilökohtainen tiedonanto 3.10.

Roslöf, Raija 2014. Tulkkauksen ja moninaisuustyön kehittämisryhmä, vastaava, Diakonia-ammattikorkeakoulu. Turku. Sähköpostiviesti 26.3. Vastaanottaja Linda Smeets.

Seppä, Pauliina 2014. Opinto-ohjaaja, tulkkauksen lehtori, Diakonia-ammattikorkeakoulu. Turku. Sähköpostiviesti 14.3. Vastaanottaja Linda Smeets.

Suomen Viittomakielen Tulkit ry 2014. Apurahahakemus, Suomen Viittomakielen tulit ry:n apurahahakemus. Viitattu 14.3.2014.
<http://www.tulkit.net/palvelut-ja-edut/jasenedut/apurahahakemus>.

Taajamo, Matti 1999. Ulkomaila opiskelu – kulttuurinen kehitystehtävä. Koulutuksen tutkimuslaitos Jyväskylä: Koulutuksen tutkimuslaitos.

Tampereen Yliopisto 2013. Erasmus-apuraha. Viitattu 15.2.2014.
http://www.uta.fi/opiskelu/opiskelu_ulkomaila/vaihtopaikat/erasmus/erasmus-apuraha.html.

University of Tartu Faculty of Social Sciences and education i.a. Curriculum Estonian Sign Language Interpreter. Viitattu 14.3.2014.
https://www.is.ut.ee/pls/ois/!tere.tulemast?leht=OK.OK.VA&id_oppekava=473&systeemi_seaded=3,2,12,1,&session=0.

Voima, Kyösti 2014. Kv lehtori, Diak Helsinki. Helsinki. Puhelinhaastattelu 4.3.

Wreber, Hans & Björk Peder 2006. Studiestöd för att studera utomlands En nordisk modell?. Folkpensionsanstalten, forskningsavdelningen.

LIITE 1: PERUSTIETOA DIAKIN KANSAINVÄLISESTÄ HARJOITTELUSTA

KANSAINVÄLINEN HARJOITTELU

Perustietoa Diakin kansainvälisestä harjoittelusta

Diak tarjoaa mahdollisuuden kansainväliseen opiskeluun kaikille opiskelijoilleen. Tämä tarkoittaa joko opiskelua ja/tai harjoittelua ulkomaaisessa yhteistyökorkeakoulussa tai muussa organisaatiossa. Kansainvälinen opiskelujakso voidaan suorittaa myös monikulttuurisessa ympäristössä kotimaassa tai osallistumalla vieraskieliseen opintokokonaisuuteen jossakin Diakin toimipisteessä.

Kansainvälisen opiskelun tavoitteita ovat mm.

- opiskelijan ammatillisen ja persoonallisen kasvun tukeminen
- monikulttuurisessa toimintaympäristössä tarvittavien valmiuksien lisääminen
- työllistymismahdollisuuksien monipuolistuminen
- ammattietiikkaan liittyvien arvojen, kuten suvaitsevaisuus ja oikeudenmukaisuus, syventäminen
- oman koulutusohjelman toimintamallien ja kulttuurisidonnaisuuden ymmärtäminen

Kansainvälisen opiskelun opintojaksot sijoittuvat aikaisintaan toiseen opiskeluvuoteen. Niihin liittyvistä käytännön toteutuksesta ja ajankohdasta sovitaan HOPS-keskustelussa. Kansainväliseen opintojaksoon osallistuminen edellyttää opiskelijalta tiettyjä perusopintoja ja -valmiuksia. Diakilla on monipuolinen ja eri koulutusohjelmiin sovellettu vaihtokohdeverkosto, joka tarjoaa mahdollisuuden lähteä vaihtoon niin lähialueille, Eurooppaan kuin kaukokohteisiin Aasiassa ja Afrikassa. Vaihtokauden pituus voi vaihtokohteen ja opiskelijan opiskelupolun mukaan olla 3-12 kuukautta. Pääsääntöisesti kansainväliseen vaihtoon voi lähteä vain virallisesti Diakin vaihtokohteiksi hyväksytyihin paikkoihin.

Vaihtoon haetaan vuotta aikaisemmin. Puolta vuotta aikaisemmin voi hakea täydennysjakuna paikkoihin, joihin on vielä tilaa. Kaukokohteisiin hakeminen edellyttää kuitenkin lähes poikkeuksetta vuoden valmisteluaikaa ennen vaihtoa. Hakuaika on kahdesti vuodessa (tammi-helmikuu ja elo-syyskuu). Hakuajan ulkopuolella ei voi hakea vaihtoon. Sähköinen hakujärjestelmä on avoinna Fronterin Vopassa hakuaikoina. Hakuajan ulkopuolellakin Vopasta löytyy lisätietoa hakemisesta. Päätöksen Diakin vaihtoprosessiin hyväksymisestä tekee kv. koordinaatiosta vastaava lehtori noin kuukauden sisällä hakuajan päättymisestä. Lisätietoa hakukriteereistä, prosessista, kohteista ja rahoituksesta saa Vopasta kohdasta Kansainvälisyys.

Jokaisen vaihtoon hyväksytyn on suoritettava Diakin kv. opintojen valmennusjakso. Opiskelijan kannattaa kansainvälistä opintojaksoa suunnitellessaan olla yhteydessä sekä opoon että Diakin kv. koordinaatiotehtäviä hoitaviin lehtoreihin, joiden yhteystiedot löydät Vopasta.

Lisätietoa kansainvälisestä harjoittelusta ja opiskelusta löydät Vopasta:
Fronter > VOPA > Kansainvälisyys

www.diak.fi

LIITE 2: KANSAINVÄLISEN VAIHDON KALENTERI

Oppimispolku
Sivu 1/3

Kv. vaihdon kalenteri – Hakeminen, lähtövalmistelut ja vaihdosta palaaminen

Tämän kalenterin kautta löydät tärkeää tietoa kv. vaihdon valmisteluprosessista sekä kaikki kv. vaihtoon liittyvät lomakkeet täyttö- ja palautusohjeineen.

LUE KALENTERI HUOLELLISESTI LÄPI!

Sekä vaihtohakemuksen jättäminen että suurin osa vaihtojärjestelyistä hoidetaan Mobility Onlinessa. Vaihtojärjestelyiden vaiheet tehdään alla olevassa suoritusjärjestyksessä. Siten Mobility Onlinessa kaikki edelliset vaiheet tulee olla tehty ennen kuin pääset klikkaamaan ohjelmassa seuraavaa vaihetta.

Lukuhujo: aikataulun kohdalla on yleensä ilmoitettu kaksi ajankohtaa. Ensimmäinen ajankohta koskee syksyllä vaihtoon lähteviä, toinen keväällä vaihtoon lähteviä.

- Hakeminen
- Valintahaastattelu
- Hyväksyminen Diakin vaihtoprosessiin
- Eurooppaan vaihtoon lähtevät
- Kansainvälisen opiskelijavaihdon valmennusohjelma
- Harjoittelusopimuksen tekeminen (Training agreement)
- Vastuuvapausmerkintä
- Apurahan hakeminen
- Matkaliput, työluvat, oleskeluluvat ja viisumit
- Eurooppalainen sairaanhoitokortti
- Rikostuomio
- Matkustustiedot ja yhteystiedot vaihdon aikana
- Ulkomailla mukaan otettavat asiakirjat
- Terveys ja rokotteet
- Paluureflekto
- Vaihdossa suoritettujen opintojen vieminen Diakin opintosuoritusrekisteriin
- Vaihtoraportti
- Omien kokemusten jakaminen

Hakeminen

Hakuajat ovat elo-syyskuussa ja tammi-helmikuussa. Vaihtohakemus tehdään hakuportaalin kautta. Keväällä 2014 hakuajaksi on 20.1.-20.2.2014 ja syksyllä 2104 25.8.-30.9.2014.

Valintahaastattelu

Vaihtohakemuksen jättämisen jälkeen opiskelija saa sähköpostitse ohjeet valintahaastattelun varaisesta TimeEditin kautta. Haastattelun varaus on opiskelijan vastuulla. Mikäli haastatteluajaksi ei ole varattu kahden kuukauden sisällä hakujan päättymisen jälkeen, hakemus raukeaa.

Varaudu haastatteluun selvittämällä minkä opintokokonaisuuden aiot vaihdossa suorittaa. Perehdy opintokokonaisuuden tavoitteisiin SoleOpissa. Ennen haastattelua opinto-ohjaajat tarkistavat hakeneiden opintorästit ja oppilashuoltoryhmä antaa lausuntonsa vaihdon puolesta.

Haastatteluun tarkoituksena on selvittää opiskelijan soveltuvuus kv. vaihtoon ja kartoittaa lopullinen vaihtokohde. Vaihtohakemuksessa ilmoitetaan kolme ensisijaista toivetta, mutta etenkin Aasiaan ja Afrikkaan suuntautuvissa vaihdoissa lopullinen vaihtokohde sovitaan haastattelussa. Ennen vaihtohaastattelua on tärkeää selvittää itselleen mistä opintokokonaisuudesta on vaihtoon lähtemässä, ja mitkä ovat opintokokonaisuuden tavoitteet. Mieti myös mikä työala tai asiakasryhmä sinua erityisesti kiinnostaa (esim. lapset, vanhuksat, vammaiset jne). Mitä jäsenyennevät omat toiveesi ovat, sitä paremmin valintahaastattelussa pystytään sopimaan mieleisesi vaihtokohde.

Hyväksyminen Diakin vaihtoprosessiin

Saat hyväksymislomituksen sähköpostiisi valintahaastattelun jälkeen. Valinnassa noudatettavat opiskelijavalinnan perusteet löydät Opiskelijavalinnat ja vaihdon hopsaus -sivulta.

Eurooppaan vaihtoon lähtevät (Erasmus vaihto-ohjelmaan osallistuvat)

Kaikki opiskelijavaihdot Euroopassa toteutuvat Erasmus vaihto-ohjelmassa. Erasmus-ohjelma edellyttää Learning Agreementin (korkeakouluvaihto) tai Training Agreementin (muu organisaatiovaihto) tekemistä.

Kohdekorkeakoulun hakemus ja Learning Agreement (LA)

Aikataulu: viimeistään vaihtoa edeltävän lukukauden alussa. Opiskelijan vastuulla on sopia asiasta kv. vaihtoaan hoitavan lehtorin kanssa.

Eurooppalaiset korkeakoulut edellyttävät vaihto-opiskelijoilta erillisen vaihtohakemuksen tekemistä. Yleensä kyse on kuitenkin muodollisuudesta, ja Diakissa vaihtoon hyväksytyt opiskelijat tulevat hyväksytyksi myös vastaanottavan korkeakoulun toimesta.

Tutustu vastaanottava korkeakoulun hakuprosessiin korkeakoulun internet-sivulla. Ohjeet löytyvät yleensä englanninkielisten sivujen International-sivujen kohdasta Erasmus, International Students, Exchange students tms. otsikon alta. Hakemus (joko paperilla tai vastaanottavat korkeakoulun sähköisen järjestelmän kautta) tulee yleensä jättää määräpäivään mennessä, joten selvitä mikä haun aikataulu on.

Hakemuksen lisäksi tulee tehdä Learning agreement, jossa sovitaan opiskelijan, vastaanottavan korkeakoulun ja Diakin välillä tehtävistä opinnoista. Learning agreementissa on kyse opiskelijan oikeusturvasta: vastaanottava korkeakoulu lupaa siihen kirjatut opinnot ja Diak lupaa ne hyväksilukea sopimuksen kirjoitetun mukaisesti. Suhtaudu siis LA:n täyttämiseen vakavasti, ja selvitä mitä opintoja aiot tehdä ja miten ne korvataan Diakissa. Opintojen suunnittelun aloitat jo valintahaastattelussa. Tämän jälkeen tutustu korkeakoulun kursistarjontaan ja tee alustava opiskelusuunnitelman. Alustavan suunnitelman jälkeen sovit opintokokonaisuuden vastaavan opettajan kanssa opintojen korvaavuudesta ja siitä, miten vaihto mahdollisesti vaikuttaa muihin opintokokonaisuuden suorituksiin. Opintosuunnitelmassa on tärkeää huomioida kokonaistymäärä ja sen kohtuullisuus. Kirjaa itsellesi ylös ok:n vastaavan opettajan kanssa tehty suunnitelma. Tämän jälkeen keskustele vielä opon kanssa jotta opintopolussasi on huomioita vaihdon vaikutus siihen.

Learning Agreement tehdään Mobility Onlinessa. Alkuperäinen täytetty Learning Agreement kulkee aina opiskelijan mukana. Kohdekorkeakoulussa Learning Agreementiin pyydetään kohdekorkeakoulun edustajan allekirjoitus. Kopio täytetystä ja kaikkien osapuolten allekirjoittamasta Learning Agreementistä ladataan Mobility Onlineen viimeistään vaihdon päättyttyä. Vaihdon päättyttyä Mobility Onlineen ladataan myös kohdekorkeakoulusta saatu opintorekisteriote.

Tietoja, joita saatetaan tarvita hakulomakkeen täyttämiseksi:

- Diak englanniksi: Diaconia University of Applied Sciences
- Diakin Erasmus code: SF HELSINKI19
- Institutional Coordinator: Riikka Hälikä, Sturenkatu 2, 00510 Helsinki
- Subject area code: social work 76, nursing 72, vti 22, puk 2224 (ISCED codes)
- Koulutusalat:
- Sosiaaliset - Social Services
- Terveystieteet - Nursing
- Vieraskielten tulkkaus - Sign Language Interpretation
- Tutkinnot:

https://fronter.com/diak/lpathobj/page.php?pageid=439007&editmodus=0&init_load=1...
2.3.2014

Bachelor of Social Services
 Bachelor of Social Services, Deacon
 Bachelor of Social Services, Church Youth Worker
 Bachelor of Nursing
 Bachelor of Nursing, Deaconess
 Bachelor of Public Health Nursing
 Bachelor of Sign Language Interpretation

Kansainvälisen opiskelijavaihdon valmennusohjelma 3 opintopistettä

Aikataulu: marraskuun puoliväli / maaliskuun loppu
 Opiskelija osallistuu 3 opintopisteen kv. valmennukseen kv. vaihtoa edeltävällä lukukaudella. Valmennus toteutuu virtuaalikurssina, jonka aikana on kolme lähipäivää. Valmennusohjelma avautuu Fronterilla marraskuun/maaliskuun puolivälissä ja se sisältää kirjallisia tehtäviä sekä ennen vaihtoa että vaihdon jälkeen.
 Valmennus on kahden päivän mittainen (klo 9-16) ja se järjestetään marraskuussa ja maaliskuussa. Valmennuksen toinen päivä on vain kaukokohteisiin (Aasia, Afrikka) lähteville. Ensimmäisen päivän saavat osallistua myös Porin, Turun, Oulun ja Pieksämäen Erasmus-vaihtoon lähtevät opiskelijat. Osallistuminen ei ole heille pakollista, mutta lämpimästi suositeltua. Muille Erasmus-vaihtoon lähteville ensimmäinen päivä on pakollinen ja kaukokohteisiin lähteville molemmat päivät ovat pakollisia.
 Pieksämäen, Oulun, Turun ja Porin opiskelijoille maksetaan lisämatka-apuraha, maksu tapahtuu jälkikäteen varsinaisen apurahan maksun yhteydessä. Matka-apurahan suuruus on Oulusta 100 euroa, Pieksämäeltä ja Porista 50 euroa ja Turusta 30 euroa.
Ilmoittautuminen valmennusohjelmaan tapahtuu Mobility Onlineissa kohdassa: "Complete Information about Orientation enrolment". Tätä linkkiä pääsee klikkaamaan, kun edelliset vaiheet Mobility Onlineissa on tehty.

Opintotuki

Aikataulu: Opintotuen muutos on tehtävä 31.5. / 30.11. mennessä.
 Ulkomailta suoritettava opiskelu- ja harjoittelujakso on aina ilmoitettava Kelaan, ilmoituksen laiminlyöminen voi johtaa opintotuen katkeamiseen. Opintotuen muutos kannattaa tehdä Kelan sähköisen palvelun kautta. Kela tarkistaa sähköisen järjestelmän kautta jätettyjen hakemusten osalta vaihdon tiedot suoraan Diakista, eikä todistusta kv. opintotuen kaudesta Diakissa suoritettavaan tutkintoon tarvitse enää toimittaa paperisena liitteenä. Tietojen vahvistamista varten kv. toimisto tarkistaa vaihdon tiedot Mobility Onlineista. Huolehdithan siis, että vaihdon päivämäärät, kohde ym. tiedot ovat koko ajan ajantasalla.

Mikäli sinulla on kysymyksiä liittyen opintotukiasioihin, kannattaa ensisijaisesti olla yhteydessä Kelaan.
 Huom! Kela käsittelee opintotuen muutositiloituksia 31.5./30.11. jälkeenkin, mutta lukukausien ulkopuolella ei ole mahdollista saada Diakin puolta opintotuen muutokselle ja opintotukipäätöksen saaminen viivästyy.

Harjoittelusopimuksen tekeminen (Training Agreement)

Aikataulu: Harjoittelusopimus on oltava koordinaattorin tarkastama ja leimaama 30.4. / 30.11. mennessä.
Ohjeet: Harjoittelusopimuksen täyttävät ja palauttavat vain Erasmus-harjoitteluvaihtoon lähtevät opiskelijat (eivät siis Erasmus-opiskelijavaihtoon lähtevät tai Euroopan ulkopuolelle harjoitteluvaihtoon lähtevät opiskelijat). **Harjoittelusopimus tulostetaan Mobility Onlineista.** Täytä sopimus mahdollisimman täydellisin tiedoin. Kohtaan "II. Details of the proposed training programme abroad" sinun tulee kirjata sen opintokokonaisuuden tavoitteet harjoittelulle, josta olet lähdyssä vaihtoon. Neuvottele vaihdon sisällöstä sen opintokokonaisuuden ohjaajan kanssa, josta olet lähdyssä vaihtoon. Apua saat myös kv. lehtorilta.
 Harjoittelusopimus on sitova asiakirja, joten siihen kannattaa kirjata tavoitteet mahdollisimman tarkasti. Hanki harjoittelusopimuksen harjoittelupaikkasi allekirjoitus. Pidä aina alkuperäinen sopimus itselläsi.

Skannattu kopio harjoittelusopimuksesta, jossa on kaikkien osapuolten allekirjoitukset, liitetään omiin tietoihin Mobility Onlineissa kohdassa Upload training agreement. Opiskelijoiden käytössä olevat monitoimikopiooneet/tulostimet ovat myös skannereita, joten kaikissa toimipaikoissa on mahdollisuus skannata ilmaiseksi.

Vastuuvapausmerkintä

Vastuuvapausmerkintä tehdään Mobility Onlineissa kohdassa "Grant the liability".

Apurahan hakeminen

Aikataulu: apurahalomakkeet on palautettava 31.5. / 30.11. mennessä. Huom! Kesällä myöhässä palautettuja hakemuksia käsitellään yleensä n. joulukuun loppuun asti, jonka jälkeen hakemuksia käsitellään jälleen elokuussa. Apuraha maksetaan myös myöhässä hakemuksen jättäneille, mutta maksun toteutumista kuukaudesta ennen vaihtoa ei voida luvata ja maksu tapahtuu, kun hakemus on käsitelty. Kesän aikana maksuja koskevin kysymyksiin vastaa kv. toimisto n. joulukuun loppuun asti, mutta sen jälkeen lisätietoa maksuista on saatavilla vasta elokuussa. Suorat yhteydenotot taloustoimistoon eivät ole suotavia. Maksupäivä on kuun lopussa.

Ohjeet: Apurahalomake tulostetaan Mobility Onlineista. Ohjelma avaa linkin apurahalomakkeeseen, kun ohjelman ehdottamat edelliset vaiheet on tehty. Tarkista esitetyt tiedot huolellisesti. Mikäli tiedot ovat väärin, korjaa tiedot Mobility Onlineissa ja tulosta lomake uudelleen. Älä korjaa tietoja pelkästään lomakkeeseen, koska samat tiedot perusteella saat mm. vakuutuksen ja kaukokohteisiin lähtevät opiskelijat suostuskirjeen. Tulostettu, täytetty ja allekirjoitettu apurahalomake toimitetaan osoitteeseen: Diak, Kv-toimisto, Sturenkatu 2, 00510 Helsinki. Lomakkeet voi myös palauttaa kv. toimiston postilaatikkoon Sturenkadun ala-aulessa.

Apurahojen summat löytyvät Vopasta kohdasta Kansainvälisyys > Kustannukset ja kv. vaihdon rahoitus.

Matkaliput, työluvat, oleskeluluvat ja viisumit

Opiskelija vastaa itse matkalippujen, työlupien, oleskelulupien ja viisumien hankkimisesta. Selvitä työlupa- ja viisumiasiat hyvissä ajoin ja hae niitä ajoissa. Kaukokohteisiin matkustavien suositellaan hankkimaan liput samalle lennolle. Tämä helpottaa huomattavasti saapumisjärjestelyjä, kuten jatkokuljetuksia lentokentältä, majoittumista ja alun orientaatiota.

Eurooppalainen sairaanhoitokortti

EU- tai ETA-maahan kv. opiskelijavaihtoon lähtevällä opiskelijalla on oltava eurooppalainen sairaanhoitokortti. Lisätietoa ja hakuohjeet Kelan sivulta.

Rikostaustaote

Aikataulu: kuukausi ennen lähtöä
 Lasten ja nuorten parissa työskentelevät toimittavat harjoittelupaikkaan (englanninkielisen) rikostaustaotteen. Otetta ei tarvitse toimittaa Diakin. Otteen myöntää Oikeusrekisterikeskus. Ote ei saa olla kuukaudesta vanhempi. Otteen saa noin viikon kuluessa tilauksesta.

Matkustustiedot ja yhteyystiedot vaihdon aikana

Aikataulu: 1-4 vkoa ennen lähtöä / heti kun tiedät yhteystietosi perillä
 Täytä ulkomaan yhteystietosi Mobility Onlineen, josta ne ovat tarvittaessa kv. toimiston saatavilla. Tarkista samalla muut yhteystietosi Suomessa.

Matkustusilmoitus

Aikataulu: juuri ennen lähtöä
 Kaukokohteisiin lähtevien Diakin opiskelijoiden on tehtävä matkustusilmoitus Suomen edustustoon kohdemaassa. Ilmoitus tehdään Ulkoasiainministeriön sähköisen matkustusilmoituspalvelun kautta. Linkki ilmoitukseen löytyy omana tehtävänä Mobility Onlineista ja Diakin opiskelijoiden toivotaan käyttävän tätä linkkiä. Lisätietoa Ulkoasiainministeriön sivuilta.

Ulkomailla mukaan otettavat asiakirjat

Aikataulu: tulosta ja ota mukaasi kaikki alla olevat asiakirjat!
 Student Agreement and Goals for Practical Training Abroad
 Letter for the Practical Training Supervisor
 Supervisor's Handbook
 Practical Training - Feedback and Assessment Form

Ohjeet: Ota asiakirjat mukaasi ja vie harjoittelupaikkaasi, mikäli teet harjoittelun ulkomaanjaksosi aikana. Mikäli teet harjoittelun Diakin partnerikorkeakoulun kautta niin, että harjoittelusi on osa korkeakouluopintojasi kohdemaassa, saat todennäköisesti korkeakoulun käyttämät lomakkeet ja voit silloin käyttää niitä. Mikäli vastaavia lomakkeita ei kuitenkaan ole, voit käyttää Diakin tavoite- ja arviolomakkeita, mutta kirjetä ja käsikirjaa ei tarvitse viedä ohjaajalle.

Diakin kv. toiminnan kriisiohje
 Palestiinaa koskevan toiminnan turvaohje
 Tutustu sisältöön ennen lähtöäsi ja ota kriisiohje mukaasi ulkomaille.

Suosituskirje

Suosituskirje jaetaan viimeisen lähiopetuspäivän aikana Aasiaan ja Afrikkaan meneville opiskelijoille. Muut kuin pääkaupunkiseudun opiskelijat saavat suosituskirjeen postitse kotiin ennen lähtöä. Suosituskirjetä kannattaa käyttää tarvittaessa, mutta ei automaattisesti näytetään esim. maahan saapuesssa.

Vakuutus ja vakuutuskortti

Diak vakuuttaa kaikki ulkomaille lähtevät opiskelijat. Diakin vakuutus ei kata matkatavaroita ja vapaa-ajan matkoilla tapahtuvia vahinkoja. Tarkista oma vakuutusturvansi huolellisesti ennen lähtöä. Tutustu Diakin vakuutuksen sisältöön, ja mieltä, haluatko kattavampaa vakuutusturvaa esim. suurempien korvaussummien muodossa. Hanki myös matkatavarakuutus ja tarvittavat matkavakuutukset vapaa-ajan matkoille ja mahdollisiin harrastuksiin.

Tarkista Eurooppalaisen sivulta kohdemaasi palveluverkoston toiminta ja miten toimit kohdemaassa, jos sairastut. Suoralaskuttavia lääkäreitä ja sairaaloita ei ole joka maassa, joten mieltä varasuunnitelma miten pystyt hoitamaan esim. ylittävät lääkärikulut. Tarkista samat tiedot myös oman vakuutuksesi kohdalta. Mikäli joudut tilanteeseen, jossa joudut turvautumaan vakuutukseen esim. sairauden tai ennenaikaisen kotutumisen takia, sinun tulee olla mahdollisimman pian itse yhteydessä Eurooppalaiseen ja avata vakuutus tapaus. Vakuutus tapauksen avulla saat tapausnumeron, jonka avulla vakuutusyhtiö pystyy suunnittelemaan esim. hoidon ja mahdolliset kulutukset. Mikäli sairastut ja joudut lääkäriin kohdemaassa, hoitavaa lääkärinä kannattaa pyytää täyttämään Doctor's statement. Toimita Doctor's statement Eurooppalaiseen vakuutus tapauksen avaamisen yhteydessä.

Mieti myös, miten toimit, jos esimerkiksi lomppakosi ja passisi katoavat. Ota mukaasi ja jätä lähiomaisellesi kopio passistasi ja viisumistasi. Passista ja viisumista kannattaa myös skannata kopiot omaan sähköpostiin.

Diakin vakuutuksen vakuutustodistuksen voi tulostaa Mobility Onlinesta. Viimeisen valmennuskerran aikana jaetaan myös vakuutuskortit. Vakuutuskortin voi myös hakea opinto toimistosta (Helsingissä kv. toimistosta). Vakuutustodistus on kuitenkin yksinäänkin riittävä todiste vakuutusturvasta. Todistuksesta löytyvät myös yhteystiedot vahinkotapauksissa, ja sitä kannattaa pitää mukana, mikäli et ole saanut vakuutuskorttia.

Terveys ja rokotukset

Aikataulu: hyvissä ajoin ennen lähtöä ja heti paluun jälkeen

Kv. valmennuksessa käsitellään terveys- ja turvallisuus kysymyksiä yksityiskohtaisesti. Valmennuksessa jaettava terveysinfo on tulostettavissa myös Mobility Onlineassa. Kun opiskelija palaa pohjoismaiden ulkopuolelta saautuneesta kv. vaihdosta, hänen on ennen seuraavaan harjoitteluun menemistä tarkastettava tulevan harjoittelupaikan tartuttavia tautteja koskevat ohjeet. Opiskelijan tulee ottaa yhteys heti lukukauden alussa opintokokonaisuus vastaavaan tai opinto-ohjaajaan.

Paluureflekto

Ulkomailla paluun jälkeen kaikki opiskelijat osallistuvat joko ryhmässä tai yksitellen paluureflektoon. Mikäli ryhmäreflektoin ajankohta ei ole mahdollinen, sinun pitää sopia henkilökohtainen reflektiokeskustelu kv. lehtorin kanssa. Tässä reflektiossa käsitellään kv. vaihtoa ja koko prosessia. Ohjaava opettaja järjestää normaalin harjoittelureflektoin, missä käsitellään opintokokonaisuuden tavoitteiden toteutumista kv. vaihdossa.

Kaikki kokemukset vaihdossa eivät ole aina peikästään myönteisiä. Itseä vaivaamaan jääneistä asioista voi keskustella myös kuraattorin kanssa. Kuraattorit ovat käytettävissä myös vaihdon aikana.

Vaihdossa suoritettujen opintojen vieminen Diakin opintosuoritusrekisteriin

Korkeakouluopintoja tehneet opiskelijat saavat vaihtokorkeakoulusta allekirjoituksin varustetun Learning Agreementin ja opintorekisteriöteen. Molemmista tulee ladata skannattuna kopio Mobility Onlineassa kohdassa Final Learning Agreement and Transcript of records.

Opiskelija toimittaa kopion opintorekisteriöteestä ohjaavalle opettajalle/opintokokonaisuuden vastaavalle opettajalle, joka vie suoritukset Diakin opintorekisteriin. Learning agreementin ja opintorekisteriöteen alkuperäiset kappaleet jäävät opiskelijalle.

Vaihtoraportti

Vaihtoraportti on kv. valmennuksen viimeinen tehtävä. Ohjeet löytyvät tehtävänannosta. vaihtoraportit julkaistaan Vopassa.

Omien kokemusten jakaminen

Jokaisella vaihdossa oleella on sekä kunnia että velvollisuus jakaa vaihtokokemuksiaan sekä osallistua seuraavien lähtijöiden kv. infoon tai kv. valmennukseen. Kutsut kv. infoon ja valmennukseen lähetetään sähköpostitse. Kokemusten jako kuuluu osana kv. vaihtoprosessiin, joten tarvittaessa opettajan tai harjoittelupaikan kanssa tulee ajoissa sopia osallistumisesta kv. infoon tai valmennukseen.

LIITE 3: KYSELY 1.-3. VUOSIKURSSIN OPISKELIJOILLE

1.-3.

Kysely vaihtoon lähdön motiiveista ja estävistä tekijöistä

Lue kysely huolellisesti ja vastaa ohjeiden mukaan.

1. Ikä _____
2. Sukupuoli ☐ nainen ☐ mies
3. Vuosikurssi ☐ 1. ☐ 2. ☐ 3. ☐ 4.
4. Suuntautuminen opinnoissa? Jos et tiedä vielä, voit kirjoittaa sinua kiinnostavan vaihtoehdon.
 - ☐ Kielensisäinen tulkkaus (puva ja pedat)
 - ☐ Kielten välinen tulkkaus (vk-sk-vk)
 - ☐ En tiedä vielä _____
5. Harkitsetko lähteväsi ulkomaille vaihtoon/työharjoitteluun opiskelujen aikana?
 - ☐ Kyllä (Vastaa muihin kysymyksiin PAITSI nro 9)
 - ☐ Ei (Hyppää kysymykseen numero 9 ja jatka eteenpäin)
6. Mistä kohteesta olet kiinnostunut? Voit valita useamman.
 - ☐ Ruotsi (vk ja puva)
 - ☐ Irlanti (vk)
 - ☐ Englanti (puva)
 - ☐ Ghana (vk ja puva)
 - ☐ Hollanti (vk)
 - ☐ Viro (vk)
 - ☐ Oma kohde (vk ja puva), mikä? _____
7. Miksi tämä kohde/ nämä kohteet kiinnostavat sinua? Perustele.

8. Mikä motivoi sinua lähtemään ulkomaille vaihtoon/työharjoitteluun? Valitse neljä (4) vaihtoehtoa ja laita tärkeysjärjestykseen, 1. tärkein, 2. toiseksi tärkein jne.
 - ☐ Seikkailunhalu/ kokemukset
 - ☐ Kielitaidon kehittäminen
 - ☐ Uuden kielen oppiminen
 - ☐ Hyöty tulevaisuuden työelämässä
 - ☐ Itsenäistyminen
 - ☐ Uusien kontaktien ja suhteiden luominen

- ☐ Vaihdon rahallinen tuki (Ei tarvitse maksaa kaikkea itse, valtio yms. tukee)
- ☐ Once in a life time –tilaisuus
- ☐ Irtaantuminen normaalista opiskeluympäristöstä
- ☐ Mielenkiintoinen vaihtokohde
- ☐ Itsensä etsiminen
- ☐ Kontakteja kohdemaassa
- ☐ Maailmankuvan avartaminen
- ☐ Jokin muu, mikä _____

9. Mitkä asiat vaikuttivat siihen, että et harkitse lähtöä ulkomaille vaihtoon/työharjoitteluun? Valitse neljä (4) ja laita tärkeysjärjestykseen, 1. tärkein, 2. toiseksi tärkein jne.

- ☐ Taloudelliset syyt
- ☐ Perhesyyt
- ☐ Parisuhde
- ☐ Vaihto on liian suuri elämänmuutos
- ☐ En koe saavani hyötyä tulevaisuuden työelämässä vaihdosta
- ☐ Pelkään opintojeni viivästyvän
- ☐ Liikaa käytännönjärjestelyjä (esim. asunto, matkat, kurssit...)
- ☐ Muut vaihtoehtoiset ammattiopinnot ovat mielenkiintoisempia
- ☐ Kielitaidon puute
- ☐ Vaihto-opiskelusta ei tiedoteta tarpeeksi
- ☐ Ei sopivaa kohdetta
- ☐ Opinnot eivät ole edenneet tarpeeksi
- ☐ En halua jäädä paitsi asioista, jotka tapahtuvat poissaoloni aikana
- ☐ Työt
- ☐ Minua ei kiinnosta lähteä ulkomaille vaihtoon/työharjoitteluun
- ☐ Rohkeus ei riitä
- ☐ Terveysteen liittyvät syyt
- ☐ Jokin muu, mikä? _____

10. Mitkä tekijät olisivat lisänneet kiinnostustasi lähteä vaihtoon? Esim. parempi tiedottaminen, suurempi taloudellinen tuki, vaihtoaika pidempi/lyhempi jne. Perustele.

Kiitos! ☺

LIITE 4: KYSELY 4. VUOSIKURSSIN OPISKELIJOILLE

VTK10

Kysely vaihtoon lähdön motiiveista ja estävistä tekijöistä

Lue kysely huolellisesti ja vastaa ohjeiden mukaan.

1. Ikä _____
2. Sukupuoli ☐ nainen ☐ mies
3. Vuosikurssi ☐ 1. ☐ 2. ☐ 3. ☐ 4.
4. Minkä vaihtoehdon valitsit vaihtoehtoisista ammattiopinnoista?
 - Pedagogiset
 - Tulkkaus eri asiakasryhmille
5. Oliko vaihtoon lähtö missään vaiheessa suunnitelmissasi?
 - kyllä
 - ei (kysymykseen 9)
6. Mikä kohde kiinnosti? Voit valita useamman
 - Ghana
 - Ruotsi
 - Irlanti
 - Hollanti
 - Viro
 - Oma kohde, mikä? _____
 - Ei miettinyt niin pitkälle
7. Miksi tämä kohde/ nämä kohteet kiinnostivat sinua? Perustele.
8. Mitkä asiat saivat sinut harkitsemaan vaihtoon/työharjoitteluun lähtöä ulkomaille? Valitse neljä (4) vaihtoehtoa ja laita tärkeysjärjestykseen, 1. tärkein, 2. toiseksi tärkein jne.
 - ☐ Seikkailunhalu/ kokemukset
 - ☐ Kielitaidon kehittäminen
 - ☐ Uuden kielen oppiminen
 - ☐ Hyöty tulevaisuuden työelämässä
 - ☐ Itsenäistyminen
 - ☐ Uusien kontaktien ja suhteiden luominen
 - ☐ Vaihdon rahallinen tuki (Ei tarvitse maksaa kaikkea itse, valtio yms. tukee)
 - ☐ Once in a life time –tilaisuus
 - ☐ Irtaantuminen normaalista opiskeluympäristöstä
 - ☐ Mielenkiintoinen vaihtokohde

- ☐ Itsensä etsiminen
- ☐ Kontakteja kohdemaassa
- ☐ Maailmankuvan avartaminen
- ☐ Jokin muu, mikä _____

9. Mitkä asiat vaikuttivat siihen, että et harkinnut lähtöä/ et loppujen lopuksi lähtenyt ulkomaille vaihtoon/työharjoitteluun? Valitse neljä (4) ja laita tärkeysjärjestykseen, 1. tärkein, 2. toiseksi tärkein jne.

- ☐ Taloudelliset syyt
- ☐ Perhesyyt
- ☐ Parisuhde
- ☐ Vaihto on liian suuri elämänmuutos
- ☐ En koe hyötyväni tulevaisuuden työelämässä vaihdosta
- ☐ Pelkään opintojeni viivästyvän
- ☐ Liikaa käytännönjärjestelyjä (esim. asunto, matkat, kurssit...)
- ☐ Muut vaihtoehtoiset ammattiopinnot ovat mielenkiintoisempia
- ☐ Kielitaidon puute
- ☐ Vaihto-opiskelusta ei tiedoteta tarpeeksi
- ☐ Ei sopivaa kohdetta
- ☐ Opinnot eivät ole edenneet tarpeeksi
- ☐ En halua jäädä paitsi asioista, jotka tapahtuvat poissaoloni aikana
- ☐ Työt
- ☐ Minua ei kiinnosta lähteä ulkomaille vaihtoon/työharjoitteluun
- ☐ Rohkeus ei riitä
- ☐ Terveysteen liittyvät syyt
- ☐ Jokin muu, mikä? _____

10. Mitkä tekijät olisivat lisänneet kiinnostustasi lähteä vaihtoon? Esim. parempi tiedottaminen, suurempi taloudellinen tuki, vaihtoaika pidempi/lyhempi jne. Perustele.

11. Jälkeenpäin ajateltuna, oletko tyytyväinen valintaasi vaihtoehtoisissa opinnoissa? Jos saisit valita uudelleen, haluaisitko lähteä vaihtoon? Perustele.

kiitos!

LIITE 5: KYSELY VAIHDOSSA OLLEILLE

KYSELY VAIHDOSSA OLLEILLE

12. Ikä?

13. Minä vuonna olit vaihdossa?

14. Minä vuonna valmistuit?

15. Vaihtokohteesti: maa, kaupunki ja harjoittelupaikka/koulu

16. Miksi päätit lähteä vaihtoon?

- ☐ Seikkailunhalu/ kokemukset
- ☐ Kielitaidon kehittäminen
- ☐ Uuden kielen oppiminen
- ☐ Hyöty tulevaisuuden työelämässä
- ☐ Itsenäistyminen
- ☐ Uusien kontaktien ja suhteiden luominen
- ☐ Vaihdon rahallinen tuki (Ei tarvitse maksaa kaikkea itse, valtio yms. tukee)
- ☐ Once in a life time –tilaisuus
- ☐ Irtaantuminen normaalista opiskeluympäristöstä
- ☐ Mielenkiintoinen vaihtokohde
- ☐ Itsensä etsiminen
- ☐ Kontakteja kohdemaassa
- ☐ Maailmankuvan avartaminen
- ☐ Jokin muu, mikä _____

17. Oliko vaihto mielessä alusta alkaen?

18. Minkälaisia käytännön järjestelyjä jouduit tekemään? Sujuivatko järjestelyt vaivatta? Saitko riittävästi tukea oppilaitokseltasi?

19. Minkälaisia odotuksia sinulla oli vaihdosta? Vastasivatko kokemukset odotuksiasi?

20. Mitä hyötyä koit vaihdosta olevan? Esim. työn saannissa, työelämässä, henkilökohtaisessa elämässä?

21. Aiheuttiko vaihto jotain haittaa opintojen tai muun elämän kannalta? Millä tavalla?

22. Oletko tyytyväinen, että lähdit vaihtoon? Suositteletko sitä muille, miksi?

23. Sana vapaa. Kiitos vastauksistanne!

LIITE 6: MOTIVOIVIEN TEKIJÖIDEN VASTAUKSET

Motivoivien tekijöiden vastaukset. 1. Talukko 1.–3. vuosikurssilaisten vastaukset, 2. Taulukko 4. vuosikurssin vastaukset.

8. Mikä motivoi sinua lähtemään ulkomaille vaihtoon/työharjoitteluun? Valitse neljä (4) vaihtoehtoa ja laita tärkeysjärjestykseen, 1. tärkein, 2. toiseksi tärkein jne.

Vastaajien määrä: 32

	1	2	3	4	Yhteensä	Keskiarvo
Seikkailunhalu/ kokemukset	10	6	3	4	23	2,04
Kielitaidon kehittäminen	4	9	6	2	21	2,29
Uuden kielen oppiminen	3	2	2	2	9	2,33
Hyöty tulevaisuuden työelämässä	2	3	4	2	11	2,55
Itsenäistyminen	0	1	0	0	1	2
Uusien kontaktien ja suhteiden luominen	2	2	3	3	10	2,7
Vaihdon rahallinen tuki (Ei tarvitse maksaa kaikkea itse, valtio yms. tukee)	1	1	1	2	5	2,8
Once in a life time -tilaisuus	7	3	3	4	17	2,24
Irtaantuminen normaalista opiskelu ympäristöstä	0	1	3	2	6	3,17
Mielenkiintoinen vaihtokohde	1	1	2	1	5	2,6
Kontakteja kohdemaassa	0	0	0	0	0	
Maailmankuvan avartaminen	2	3	2	9	16	3,13
Itsensä etsiminen	0	0	3	0	3	3
Jokin muu, mikä?	0	0	0	1	1	4
Yhteensä	32	32	32	32	128	2,68

7. Mitkä asiat saivat sinut harkitsemaan ulkomaille työharjoitteluun/vaihtoon lähtöä? Valitse neljä (4) ja laita tärkeysjärjestykseen, 1. tärkein, 2. toiseksi tärkein jne.

Vastaajien määrä: 6

	1	2	3	4	Yhteensä	Keskiarvo
Seikkailunhalu/ kokemukset	5	0	0	0	5	1
Kielitaidon kehittäminen	1	0	1	0	2	2
Uuden kielen oppiminen	0	1	0	0	1	2
Hyöty tulevaisuuden työelämässä	0	1	0	0	1	2
Itsenäistyminen	0	0	1	1	2	3,5
Uusien kontaktien ja suhteiden luominen	0	0	0	0	0	

Vaihdon rahallinen tuki (Ei tarvitse maksaa kaikkea itse, valtio yms. tukee)	0	0	0	0	0	
Once in a life time –tilaisuus	0	2	0	1	3	2,67
Irtaantuminen normaalista opiskeluympäristöstä	0	0	1	0	1	3
Mielenkiintoinen vaihtokohde	0	0	0	0	0	
Kontakteja kohdemaassa	0	0	0	0	0	
Maailmankuvan avartaminen	0	1	2	2	5	3,2
Itsensä etsiminen	0	1	1	2	4	3,25
Jokin muu, mikä?	0	0	0	0	0	
Yhteensä	6	6	6	6	24	2,51

LIITE 7: ESTÄVIEN TEKIJÖIDEN VASTAUKSET

Estävät tekijät. 1. Taulukko 1.–3. vuosikurssin opiskelijat, 2. Taulukko 4.vuosikurssin opiskelijat

9. Mitkä asiat vaikuttavat siihen, että et harkitse lähtöä ulkomaille vaihtoon/työharjoitteluun? Valitse neljä (4) ja laita tärkeysjärjestykseen, 1. tärkein, 2. toiseksi tärkein jne.

Vastaajien määrä: 15

	1	2	3	4	Yhteensä	Keskiarvo
Taloudelliset syyt	3	2	2	1	8	2,13
Perhesyyt	3	1	1	0	5	1,6
Parisuhde	2	3	0	1	6	2
Vaihto on liian suuri elämänmuutos	0	0	0	0	0	
En koe hyötyväni tulevaisuuden työelämässä vaihdosta	0	1	1	1	3	3
Pelkään opintojeni viivästyvän	0	1	2	1	4	3
Liikaa käytännönjärjestelyjä (esim asunto, matkat, kurssit...)	2	2	1	4	9	2,78
Muut vaihtoehtoiset ammattiopinnot ovat mielenkiintoisempia	0	1	2	0	3	2,67
Kielitaidon puute	2	1	0	1	4	2
Vaihto-opiskelusta ei tiedoteta tarpeeksi	0	0	0	0	0	
Ei sopivaa kohdetta	0	0	1	0	1	3
Opinnot eivät ole edenneet tarpeeksi	1	0	0	0	1	1
En halua jäädä paitsi asioista, jotka tapahtuvat poissaoloni aikana	0	0	2	1	3	3,33
Työt	0	0	0	2	2	4
Minua ei kiinnosta lähteä ulkomaille vaihtoon/työharjoitteluun	1	1	3	1	6	2,67
Rohkeus ei riitä	0	2	0	2	4	3
Terveysten liittyvät syyt	1	0	0	0	1	1
Jokin muu, mikä?	0	0	0	0	0	
Yhteensä	15	15	15	15	60	2,48

8. Mitkä asiat vaikuttivat siihen, ettet harkinnut/loppujen lopuksi lähtenyt ulkomaille työharjoitteluun tai vaihtoon? Valitse neljä (4) asiaa ja laita tärkeysjärjestykseen, 1. tärkein, 2. toiseksi tärkein jne.

Vastaajien määrä: 17

	1	2	3	4	Yhteensä	Keskiarvo
Taloudelliset syyt	0	2	1	3	6	3,17
Perhesyyt	1	0	0	0	1	1

Parisuhde	1	0	2	2	5	3
Vaihto on liian suuri elämänmuutos	0	1	0	0	1	2
En koe hyötyväni tulevaisuuden työelämässä vaihdosta	3	3	3	1	10	2,2
Pelkään opintojeni viivästyvän	1	0	2	3	6	3,17
Liikaa käytännön järjestelyjä (esim. asunto, matkat, kurssit...)	2	2	3	0	7	2,14
Muut vaihtoehtoiset ammattiopinnot ovat mielenkiintoisempia	1	4	3	2	10	2,6
Kielitaidon puute	1	1	0	0	2	1,5
Vaihto-opiskelusta ei tiedoteta tarpeeksi	0	2	2	2	6	3
Ei sopivaa kohdetta	0	0	0	0	0	
Opinnot eivät ole edenneet tarpeeksi	4	1	0	1	6	1,67
En halua jäädä paitsi asioista, jotka tapahtuvat poissaoloni aikana	0	0	1	0	1	3
Työt	0	0	0	2	2	4
Minua ei kiinnosta lähteä ulkomaille vaihtoon/ työharjoitteluun	2	0	0	0	2	1
Rohkeus ei riitä	1	1	0	0	2	1,5
Terveysteen liittyvät syyt	0	0	0	0	0	
Jokin muu, mikä?	0	0	0	1	1	4
Yhteensä	17	17	17	17	68	2,43